

«Затверджено»

Директор СЗШ № 161 м. Києва

Оробей Н.О.

“ _____ ” _____ 2023 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

1-11 класів

СЕРЕДНЬОЇ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ № 161

2023-2024 навчальний рік

Погоджено

на засіданні педагогічної ради школи
(протокол № 1 від 29.08.2023)

ЗМІСТ

Розділ 1. Призначення школи та засіб її реалізації	3
Розділ 2. Опис моделі випускника школи.....	5
Розділ 3. Цілі та задачі освітнього процесу школи.....	8
Розділ 4. Особливості освітньої програми за ступенями	32
Розділ 5. Організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій	37
Розділ 6. Показники (вимірники) реалізації освітньої програми	40
Розділ 7. Програмно-методичне забезпечення освітньої програми	50
Таблиці	
Навчальні плани закладу освіти на 2023-2024 н.р.	51
Перелік навчальних програм для учнів 1-11 класів	56

Розділ 1. Призначення школи та засіб її реалізації

Середня загальноосвітня школа № 161 м. Києва у своїй діяльності керується Конституцією України, Законами України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», іншими законодавчими актами України, постановами Верховної Ради України, актами Президента України, прийнятими відповідно до Конституції та законів України, Кабінету Міністрів України, наказами Міністерством освіти і науки України, інших центральних органів виконавчої влади, Положенням про загальноосвітній навчальний заклад, іншими нормативно-правовими актами, Статутом школи.

Головною метою школи є різнобічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка усвідомлює себе громадянином України, здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, трудової діяльності та громадянської активності, тобто новий випускник.

Головними завданнями школи є:

- *забезпечення реалізації права громадян на повну загальну середню освіту;*
- *виховання громадянина України;*
- *виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної та рідної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;*
- *формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості, підготовленої до професійного самовизначення;*
- *виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;*
- *розвиток особистості учня, його здібностей і обдарвань, наукового світогляду;*
- *реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;*
- *виховання свідомого ставлення до свого здоров'я та здоров'я інших громадян як найвищої соціальної цінності, формування засад здорового способу життя, збереження і зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів;*
- *генерація нових знань та розвиток відчуття соціальної справедливості;*
- *створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.*

Саме виховання компетентної, відповідальної за своє життя людини і є головним завданням школи.

Школа несе відповідальність перед особою, суспільством і державою за:

- *безпечні умови освітньої діяльності;*
- *дотримання державних стандартів освіти;*
- *дотримання договірних зобов'язань з іншими суб'єктами освітньої, виробничої, наукової діяльності, у тому числі зобов'язань за міжнародними угодами;*
- *дотримання фінансової дисципліни.*

У відповідності до чинного законодавства загальноосвітній навчальний заклад здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

I ступінь - початкова загальна освіта;

II ступінь - базова загальна освіта;

III ступінь - середня (повна) загальна освіта.

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про загальноосвітній навчальний заклад та окреслено у відповідних Типових освітніх програмах.

Основними засобами досягнення мети, виконання завдань та реалізації призначення школи є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм.

Освітні програми, реалізовані в школі, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та пере-творення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей населення регіону, України та інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення.

Досягнення мети, тим самим призначення школи, забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності, визначених Законом України «Про освіту»:

- вільне володіння державною мовою;
- здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами;
- математична компетентність;
- компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій;
- інноваційність;
- екологічна компетентність;
- інформаційно-комунікаційна компетентність;
- навчання впродовж життя;
- громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей;
- культурна компетентність;
- підприємливість та фінансова грамотність;
- інші компетентності, передбачені Державним стандартом освіти.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- читання з розумінням,
- вміння висловлювати власну думку усно і письмово,
- критичне та системне мислення,
- здатність логічно обґрунтовувати позицію,

- творчість, ініціативність,
- вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики,
- приймати рішення, розв'язувати проблеми,
- здатність співпрацювати з іншими людьми.

Дана Освітня програма створена на 2023-2024 навчальний рік відповідно до:

- ст. 33 Закону України «Про освіту», прийнятого 05.09.2017 р.,
- Постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»,
- Типової освітньої програми НУШ-2 авторського колективу під керівництвом Шияна Р.Б. (наказ № 268 від 21.03.2018);
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898, Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОНУ від 19.02.2021 № 235 (5-6-ті класи у 2023-2024 н.р.);
- постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом МОНУ від 20.04.2018 № 405 (7-9 кл. 2023-2024 н.р.);
- постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОНУ від 20.04.2018 № 408, в редакції наказу МОНУ від 28.11.2019 № 1493 (10-11 класи 2023-2024 н.р.).

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньої програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (5-6 кл.) та циклі базового предметного навчання, орієнтовну тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчальних планів **(таблиці 1-5)**;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в **таблицях 6-8**;
- зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОНУ;
- форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Розділ 2.

Опис «моделі» випускника школи

Модель випускника Нової Української Школи – це необхідна основа для сміливих і успішних кроків у своє майбутнє. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Випускник школи має міцні знання і вміло користується ними. Знання та вміння отримані учнем тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами.

Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логіч-

но обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- *випускник школи добре проінформована особистість;*
- *прагне до самоосвіти та вдосконалення;*
- *готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;*
- *є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;*
- *свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;*
- *мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.*

Випускник компетентний у ставленні до життя — реалізує себе через самопізнання, саморозуміння та інтелектуальну культуру.

Оскільки, реалізація освітньої програми школи здійснюється через три рівні освіти:

I ступінь — початкова загальна освіта;

II ступінь — основна загальна освіта;

III ступінь — середня (повна) загальна освіта, тому й наша освітня програма окремо виділяє модель випускника початкової школи, базової основної школи та модель випускника старших класів.

Випускник початкової школи:

- *матиме знання, уміння та навички, передбачені Державним стандартом,*
- *володітиме культурою поведінки та мови,*
- *буде впевнений у собі,*
- *буде самостійним,*
- *буде працелюбним,*
- *вмітимиме слухати і чути,*
- *критично мислитиме,*
- *володітиме почуттям самоконтролю,*
- *вмотивованим на досягнення успіху,*
- *вести здоровий спосіб життя,*

Випускник базової школи:

- *володітиме певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів,*
- *успішно засвоюватиме загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану,*
- *матиме систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного),*
- *володітиме основами комп'ютерної грамотності,*
- *знатиме свої громадянські права і вмітиме їх реалізовувати,*
- *оцінюватиме своє діяльність з погляду моральності та етичних цінностей,*
- *дотримуватиметься правил культури поведінки і спілкування,*
- *вестиме здоровий спосіб життя,*
- *буде готовим до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах*

Випускника старших класів ми прагнемо підготувати таким:

- *має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечують вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання,*
- *володіє іноземною мовою на базовому рівні,*

- має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування),
- володіє культурою інтелектуальної діяльності,
- знає і поважає культуру України та інших народів,
- є патріотом України;
- поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей,
- дотримується правил культури поведінки спілкування,
- має почуття соціальної відповідальності,
- веде здоровий спосіб життя,
- володіє способами отримання інформації,
- прагне духовного і соціального добробуту.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі.

Згідно із ст.12 Закону України «Про освіту» початкова освіта здобувається, як правило, з шести років.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати здобувачі освіти, які на момент зарахування (переведення) до середньої загальноосвітньої школи № 161 м. Києва досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти здобувачі освіти повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів.

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОНУ 12.01.2016 № 8 (у редакції наказу МОНУ від 10.07.2019 № 988), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03.02.2016 за № 184/28314.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов. Згідно ст. 20 Закону України «Про освіту» (05.09.2017 р.) заклад освіти за потреби (при наявності заяви одного із батьків та висновку ІРЦ) утворює інклюзивні класи для навчання осіб з особливими освітніми потребами. Особам з особливими освітніми потребами надаються психо-

лого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги у порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Психолого-педагогічні послуги – це комплексна система заходів з організації освітнього процесу та розвитку особи з особливими освітніми потребами, що передбачені індивідуальною програмою розвитку та надаються педагогічними працівниками закладу освіти.

Корекційно-розвиткові послуги (допомога) – це комплексна система заходів супроводження особи з особливими освітніми потребами у процесі навчання, що спрямовані на корекцію порушень шляхом розвитку особистості, її пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери та мовлення.

Створення в школі інклюзивного середовища забезпечує держава.

Розділ 3.

Цілі та задачі освітнього процесу школи

Очікувані результати навчання здобувачів освіти.

Відповідно Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка

- *здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою,*
- *має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя,*
- *готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.*

Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності учнів.

Реалізація мети базової середньої освіти ґрунтується на таких ціннісних орієнтирах, як:

- *повага до особистості учня та визнання пріоритету його інтересів, досвіду, власного вибору, прагнень, ставлення у визначенні мети та організації освітнього процесу, підтримка пізнавального інтересу та наполегливості;*
- *забезпечення рівного доступу кожного учня до освіти без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;*
- *дотримання принципів академічної доброчесності у взаємодії учасників освітнього процесу та організації всіх видів навчальної діяльності;*
- *становлення вільної особистості учня, підтримка його самостійності, підприємливості та ініціативності, розвиток критичного мислення та впевненості в собі;*
- *формування культури здорового способу життя учня, створення умов для забезпечення його гармонійного фізичного та психічного розвитку, добробуту;*
- *створення освітнього середовища, в якому забезпечено атмосферу довіри, без будь-яких форм дискримінації учасників освітнього процесу;*
- *утвердження людської гідності, чесності, милосердя, доброти, справедливості, співпереживання, взаємоповаги і взаємодопомоги, поваги до прав і свобод людини, здатності до конструктивної взаємодії учнів між собою та з дорослими;*
- *формування в учнів активної громадянської позиції, патріотизму, поваги до культурних цінностей українського народу, його традицій, державної мови;*
- *плекання в учнів любові до рідного краю, відповідального ставлення до довкілля.*

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Вільне володіння державною мовою	Вміння: - здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм сучасної української літературної мови, типів мовної взаємодії, особливостей стилів мовлення інформаційних та художніх текстів, медіатекстів тощо; - здобувати та опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел у різних освітніх галузях і контекстах, критично осмислювати її та використовувати для комунікації в усній та письмовій формі, для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей; - відповідально, усвідомлюючи цінність української мови як мови взаємодії на всій території держави, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження;
2	Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	Вміння: - здійснювати комунікацію в усній та письмовій формі на основі знання функцій мови, ресурсів (лексики, граматики) і норм мови, особливостей основних стилів і жанрів мовлення, типів мовної взаємодії; - здобувати і опрацьовувати інформацію з різних (друкованих та цифрових, зокрема аудіовізуальних) джерел, критично осмислювати її, використовувати в усній та письмовій комунікації для обстоювання власних поглядів, переконань, суспільних і національних цінностей; - відповідально використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей у життєвих та навчальних ситуаціях, творчого самовираження, спираючись на особливості міжкультурної комунікації та досвід комунікації державною мовою; - відповідно до ситуації ефективно виражати ідеї, почуття, пояснювати та обговорювати факти, явища, події, обґрунтовувати свої погляди та переконання в усній і письмовій формі у різних особистісних і соціальних контекстах (побутових, навчальних, громадських тощо), спираючись на мовний і мовленнєвий досвід, мовні норми у спілкуванні, соціокультурні реалії та особливості міжкультурної комунікації
3	Математична компетентність	Здатність розвивати і застосовувати математичні знання та методи для розв'язання широкого спектра проблем у повсякденному житті; моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичного апарату; усвідомлення ролі математичних знань і вмінь в особистому та суспільному житті людини

4	Компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій	Формування наукового світогляду; здатність і готовність застосовувати відповідний комплекс наукових знань і методологій для пояснення світу природи; набуття досвіду дослідження природи та формулювання доказових висновків на основі отриманої інформації; розуміння змін, зумовлених людською діяльністю; відповідальність за наслідки такої діяльності;
5	Інноваційність	Здатність учня реагувати на зміни та долати труднощі; відкритість до нових ідей; ініціювання змін у класі, закладі освіти, родині, громаді тощо; спроможність визначати і ставити перед собою цілі, мотивувати себе та розвивати в собі стійкість і впевненість, щоб навчатися і досягати успіхів;
6	Екологічна компетентність	Усвідомлення екологічних основ природокористування, необхідності охорони природи, дотримання правил поведінки на природі, ощадливого використання природних ресурсів, розуміння контексту і взаємозв'язку господарської діяльності і важливості збереження природи для забезпечення сталого розвитку
7	Інформаційно-комунікаційна компетентність	Впевнене, критичне і відповідальне використання цифрових технологій для власного розвитку і спілкування; здатність безпечно застосовувати інформаційно-комунікаційні засоби в навчанні та інших життєвих ситуаціях, дотримуючись принципів академічної доброчесності;
8	Навчання впродовж життя	Здатність визначати і оцінювати власні потреби та ресурси для розвитку компетентностей, застосовувати різні способи розвитку компетентностей, знаходити можливості для навчання і саморозвитку; спроможність навчатися і працювати в колективі та самостійно, організовувати своє навчання, оцінювати його, ділитися його результатами з іншими, шукати підтримки, коли вона потрібна
9	Громадянські та соціальні компетентності	Спроможність діяти як відповідальний громадянин, брати участь у громадському та суспільному житті, зокрема закладу освіти і класу, спираючись на розуміння загальнолюдських і суспільних цінностей, соціальних, правових, економічних і політичних принципів, ідей сталого розвитку суспільства, співіснування людей та спільнот у глобальному світі, критичне осмислення основних подій національної, європейської та світової історії, усвідомлення їх впливу на світогляд громадянина та його самоідентифікацію; Виявлення поваги до інших, толерантність, уміння конструктивно співпрацювати, співпереживати, долати стрес і діяти в конфліктних ситуаціях, зокрема пов'язаних з різними проявами дискримінації; дбайливе ставлення до особистого, соціального здоров'я, усвідомлення особистих відчуттів і почуттів, здатність дослухатися до внутрішніх потреб; дотримання здорового способу життя; розуміння правил поведінки та спілкування, що є загальноприйнятими в різних спільнотах і середовищах та ґрунтуються на спільних моральних цінностях; спроможність діяти в умовах невизначеності та багатозадачності

10	Культурна компетентність	Наявність стійкого інтересу до опанування культурних і мистецьких здобутків України та світу, шанобливого ставлення до культурних традицій українців, представників корінних народів і національних меншин, інших держав і народів; здатність розуміти і цінувати творчі способи вираження та передачі ідей у різних культурах через різні види мистецтва та інші культурні форми; прагнення до розвитку і вираження власних ідей, почуттів засобами культури і мистецтва
11	Підприємливість і фінансова грамотність	Ініціативність, спроможність використовувати можливості та реалізовувати ідеї, створювати цінності для інших у будь-якій сфері життєдіяльності; здатність до активної участі в житті суспільства, керування власним життям і кар'єрою; уміння розв'язувати проблеми; готовність брати відповідальність за прийняті рішення; здатність працювати в команді для планування і реалізації проектів, які мають культурну, суспільну або фінансову цінність, тощо.

Наскрізними в усіх ключових компетентностях є такі вміння:

1) читати з розумінням, що передбачає здатність до емоційного, інтелектуального, естетичного сприймання і усвідомлення прочитаного, розуміння інформації, записаної (переданої) у різний спосіб або відтвореної технічними пристроями, що охоплює, зокрема, уміння виявляти приховану і очевидну інформацію, висловлювати припущення, доводити надійність аргументів, підкріплюючи власні висновки фактами та цитатами з тексту, висловлювати ідеї, пов'язані з розумінням тексту після його аналізу і добору контраргументів;

2) висловлювати власну думку в усній і письмовій формі, тобто словесно передавати власні думки, почуття, переконання, зважаючи на мету та учасників комунікації, обираючи для цього відповідні мовленнєві стратегії;

3) критично і системно мислити, що виявляється у визначенні характерних ознак явищ, подій, ідей, їх взаємозв'язків, умінні аналізувати та оцінювати доказовість і вагомість аргументів у судженнях, зважати на протилежні думки та контраргументи, розрізняти факти, їх інтерпретації, розпізнавати спроби маніпулювання даними, використовуючи різноманітні ресурси і способи оцінювання якості доказів, надійності джерел і достовірності інформації;

4) логічно обґрунтовувати позицію на рівні, що передбачає здатність висловлювати послідовні, несуперечливі, обґрунтовані міркування у вигляді суджень і висновків, що є виявом власного ставлення до подій, явищ і процесів;

5) діяти творчо, що передбачає креативне мислення, продукування нових ідей, добросесне використання чужих ідей та їх доопрацювання, застосування власних знань для створення нових об'єктів, ідей, уміння випробовувати нові ідеї;

6) виявляти ініціативу, що передбачає активний пошук і пропонування рішень для розв'язання проблем, активну участь у різних видах діяльності, їх ініціювання, прагнення до лідерства, уміння брати на себе відповідальність;

7) конструктивно керувати емоціями, що передбачає здатність розпізнавати власні емоції та емоційний стан інших, сприймати емоції без осуду, адекватно реагувати на конфліктні ситуації, розуміти, як емоції можуть допомагати і заважати в діяльності, налаштовуючи себе на пошук внутрішньої рівноваги, конструктивну комунікацію, зосередження уваги, продуктивну діяльність;

8) оцінювати ризики, що передбачає вміння розрізняти прийнятні і неприйнятні ризики, зважаючи на істотні фактори;

9) приймати рішення, що передбачає здатність обирати способи розв'язання проблем на основі розуміння причин та обставин, які призводять до їх виникнення, досягнення поставлених цілей з прогнозуванням та урахуванням можливих ризиків та наслідків;

10) розв'язувати проблеми, що передбачає вміння аналізувати проблемні ситуації, формулювати проблеми, висувати гіпотези, практично їх перевіряти та обґрунтовувати, здобувати потрібні дані з надійних джерел, презентувати та аргументувати рішення;

11) співпрацювати з іншими, що передбачає вміння обґрунтовувати переваги взаємодії під час спільної діяльності, планувати власну та групову роботу, підтримувати учасників групи, допомагати іншим і заохочувати їх до досягнення спільної мети.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища. Наскрізнi лiнii є соцiально значимими надпредметними темами, якi допомагають формуванню в учнiв уявлень про суспiльство в цiлому, розвивають здатнiсть застосовувати отриманi знання у рiзних ситуацiях

Навчання за наскрiзними лiнiями реалiзується насамперед через:

- органiзацiю навчального середовища — змiст та цiлi наскрiзних тем враховуються при формуваннi духовного, соцiального i фiзичного середовища навчання;
- окремi предмети, виходячи iз наскрiзних тем при вивченнi предмета проводяться вiдповiднi трактовки, приклади i методи навчання, реалiзуються надпредметнi, мiжкласовi та загальношкiльнi проекти. Роль окремих предметiв при навчаннi за наскрiзними темами рiзна i залежить вiд цiлей i змiсту окремого предмета та вiд того, наскiльки тiсно той чи iнший предметний цикл пов'язаний iз конкретною наскрiзною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу i роботу гурткiв.

Необхiдною умовою формування компетентностей є дiяльнiсна спрямованiсть навчання, яка передбачає постiйне включення учнiв до рiзних видiв педагогiчно доцiльної активної навчально-пiзнавальної дiяльностi, а також практична його спрямованiсть. Доцiльно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту iз практичної ситуацiї, а й по можливостi створювати умови для самостiйного виведення нового знання, перевiрцi його на практицi i встановлення причинно-наслiдкових зв'язкiв шляхом створення проблемних ситуацiй, органiзацiї спостережень, дослiдiв та iнших видiв дiяльностi. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалiзацiя в освiтньому процесi мiжпредметних i внутрiшньопредметних зв'язкiв, а саме: змiстово-iнформацiйних, операцiйно-дiяльнiсних i органiзацiйно-методичних. Їх використання посилює пiзнавальний iнтерес учнiв до навчання i пiдвищує рiвень їхньої загальної культури, створює умови для систематизацiї навчального матерiалу i формування наукового свiтогляду. Учнi набувають досвiду застосування знань на практицi та перенесення їх в новi ситуацiї.

ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах кожного предмету зокрема.

У початковій школі здійснюватиметься поділ класів на групи при вивченні іноземних мов, інформатики відповідно до чинних нормативів.

Перелік освітніх галузей для 1-4 класів, які працюватимуть за Концепцією НУШ (навчальна програма під керівництвом Шияна В.М.)

- Мовно-літературна, у тому числі:
 - Рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ)
 - Іншомовна освіта (ІНО)

- Математична (МАО)
- Природнича (ПРО)
- Технологічна (ТЕО)
- Інформатична (ІФО)
- Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
- Громадянська та історична (ГІО)
- Мистецька (МІО)
- Фізкультурна (ФІО)

Освітню програму з **рідномовної освіти** створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою рідномовної освіти для загальної середньої освіти є:

- *розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговувати нею в особистому і суспільному житті, у міжкультурному діалозі, бачити її передумовою життєвого успіху;*
- *плекання здатності спілкуватися рідною мовою (якщо вона не українська);*
- *формування шанобливого ставлення до культурної спадщини;*
- *збагачення емоційно-чуттєвого досвіду.*

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями рідномовної освіти у початковій школі є:

- *виховання стійкої мотивації до читання та прагнення вдосконалювати своє мовлення;*
- *сприяння індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через розвиток комунікативних умінь, зокрема діалогічного мовлення, театралізацію;*
- *розвиток уміння вдумливого читання і базових правописних умінь;*
- *збагачення духовного світу учнів через естетичне сприймання творів художньої літератури та медіапродуктів;*
- *розвиток уяви та творчого мислення учнів за допомогою творів літератури та мистецтва, медіатекстів, театралізації, гри;*
- *формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);*
- *розвиток здатності спостерігати за мовними явищами, експериментувати зі звуками, словами, фразами, зокрема і в мовних іграх, для опанування*
- *початкових лінгвістичних знань і норм української мови;*
- *створення сприятливого мовного середовища у школі, зокрема й через пізнання сучасної дитячої літератури різної тематики та жанрів.*

Відповідно до окреслених завдань, у початковому курсі рідномовної освіти виокремлено такі змістові лінії: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовлення», «Театралізуємо».

Комунікативна компетентність, зокрема вільне володіння українською мовою та спілкування рідною мовою (якщо вона не українська), виявляється в безпосередньому та опосередкованому спілкуванні.

Для формування комунікативної компетентності в умовах безпосереднього спілкування програма пропонує розгортати навчальну діяльність у межах змістової лінії «Взаємодіємо усно» (мовець/слухач – слухач/мовець). Ця змістова лінія передбачає залучення учнів до дій зі сприймання, перетворення, виокремлення, аналізу й інтерпретації, оцінювання та використання усної інформації в реальній мовленнєвій практиці (бесіда, дискусія у класі, мікродискусія в групі, обговорення в парі тощо).

Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані у просторі та часі) запропоновано змістові лінії «Читаємо» (читач – автор), «Взаємодіємо письмово» (автор – читач), «Досліджуємо медіа» (читач/глядач/слухач – автор). Ці змістові лінії забезпечують здобуття досвіду опосередкованого спілкування, опанування кола знань (понять, уявлень) та вмінь, що дають змогу учням удосконалювати комунікативну компетентність.

Змістова лінія «Читаємо» спрямована на розвиток мотивації дітей до читання, залучення їх до читацької діяльності, яка ґрунтується на учнівській ініціативності та самостійності у доборі текстів для читання та інтерпретації прочитаного. Під час читання учні розвивають уміння сприймати та аналізувати текст, оцінювати прочитане та перетворювати інформацію, уявляти, мислити творчо.

Змістова лінія «Взаємодіємо письмово» передбачає залучення здобувачів освіти до реальної писемної практики, зокрема за допомогою цифрових пристроїв та в режимі онлайн. Результатом такої роботи є базові вміння створювати писемні висловлювання у реальному та віртуальному просторі та редагувати їх.

Змістова лінія «Досліджуємо медіа» передбачає ознайомлення школярів з основами медіаграмотності. Діти формують уявлення про межу між реальним світом і світом мас-медіа. Вони вчаться інтерпретувати, аналізувати, оцінювати медіатексти (фільм, мультфільм, реклама, фотографія тощо) та створювати прості медіапродукти. Змістова лінія «Досліджуємо медіа» пропонує інструмент для активного критичного освоєння комунікативного медіасередовища.

Змістова лінія «Досліджуємо мовлення» забезпечує дослідження мовних закономірностей і формування на цій основі свідомих мовленнєвих умінь (орфоепічних, лексичних, граматичних, правописних, стилістичних, словотвірних). Також у межах цієї змістової лінії учні опановують виражальні засоби художніх текстів, що в цілому сприяє творенню індивідуального стилю мовлення.

Змістова лінія «Театралізуємо» слугує розвитку комунікативних умінь здобувачів освіти, зокрема вміння моделювати різні ситуації спілкування, обирати відповідні комунікативні стратегії, досліджувати несловесні засоби спілкування. Увага до несловесних засобів приділятиметься і в змістових лініях «Взаємодіємо

усно» та «Досліджуємо медіа», а сам прийом театралізації може використовуватися й у змістовій лінії «Читаємо».

Специфіка змістової лінії «Театралізуємо» пов'язана з формуванням уявлення про театр як місце, де учні здобувають досвід співчуття та співпереживання. Тому в межах змістової лінії «Театралізуємо» учні досліджують чужу (глядач) та власну (актор) експресію. Ця змістова лінія передбачає залучення учнів до сценічної творчості, в умовах якої школярі набувають акторського досвіду, зокрема імпровізації, що забезпечує розвиток у дитини емоційного інтелекту, творчого мислення, самосвідомості й самоефективності, уміння мобілізувати інших, ініціативності, уміння долати бар'єри, пов'язані з неоднозначністю, невизначеністю та ризиками, співпрацювати з іншими особами.

Іншомовна освіта (англійська мова)

Метою іншомовної освіти для загальної середньої освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних життєвих потреб дитини.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями іншомовної освіти у початковій школі є:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених цією програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий під час вивчення рідної мови та інших навчальних предметів;
- використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування;
- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;
- ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах опанування іноземної мови в контексті міжкультурної парадигми, що передбачає ознайомлення з культурою народу, чю мову вивчають учні. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації в межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 2-го класу учні загальноосвітніх навчальних закладів досягають рівня Pre-A1, а на кінець 4-го класу – рівня A1. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти».

Відповідно до мети іншомовної освіти та завдань у початковій школі, виокремлено такі змістові лінії: «Сприймання на слух», «Зорове сприймання», «Ус-

на взаємодія», «Усне висловлювання», «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія».

Іншомовна комунікативна компетентність виявляється в безпосередньому та опосередкованому міжкультурному спілкуванні. Для формування комунікативної компетентності в умовах безпосереднього спілкування програма пропонує розгортати навчальну діяльність у межах змістових ліній «Сприймання на слух», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання».

Змістова лінія «Сприймання на слух» передбачає залучення учнів до дій зі сприймання коротких простих запитань, тверджень, вказівок, інструкцій та реагування на них вербально і/або невербально.

Змістова лінія «Усна взаємодія» спрямована на розвиток умінь розпізнавати знайомі слова повсякденного вжитку у знайомому контексті; ставити запитання та давати відповіді про себе та щоденні справи.

Змістова лінія «Усне висловлювання» передбачає творення коротких фраз про себе, надавання базової персональної інформації (наприклад, ім'я, адреса, родина, національність).

Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані, в просторі та часі) запропоновано змістові лінії «Зорове сприймання» (читач – автор), «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія». Усі перелічені змістові лінії забезпечують для учня здобуття досвіду опосередкованого спілкування та опанування низки комунікативних умінь, що дасть змогу учням розвивати комунікативну компетентність.

Змістова лінія «Зорове сприймання» передбачає сприймання та розпізнавання знайомих слів у супроводі малюнків. У рамках змістової лінії «Писемне висловлювання» учні навчаються писати короткі фрази для надання базової інформації.

Результатом опрацювання змістової лінії «Онлайн взаємодія» є оволодіння вміннями встановлювати базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання, та розміщувати прості твердження про себе у форматі онлайн.

Математична освітня галузь

Освітня програма з математики для 1-4 класів спрямована на формування в учнів математичної ключової і предметної компетентностей, реалізацію мети та загальних цілей освітньої галузі, визначених у Державному стандарті початкової освіти (далі Стандарт).

При конструюванні програми головний акцент зроблено на реалізацію компетентнісного підходу у викладанні математики. Визначальними у структурі програми є обов'язкові та очікувані результати навчання на кінець другого та четвертого класів.

Такий підхід дає можливість чітко бачити, якими компетентностями мають оволодіти молодші школярі на першому та другому циклах початкової освіти, а вчитель не мусить концентрувати свою увагу на вивченні однакового для всіх обсягу і змісту матеріалу, залишаючи за собою право його вибору з урахуванням

вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб учнів шляхом розроблення власної освітньої програми.

Метою математичної освітньої галузі Стандарт визначає «розвиток математичного мислення дитини, здатностей розуміти й оцінювати математичні факти й закономірності, робити усвідомлений вибір, розпізнавати в повсякденному житті проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, моделювати процеси та ситуації для вирішення проблем».

У відповідності із загальними цілями найважливішими завданнями навчання математики можуть бути:

- *формування здатності розпізнавати серед повсякденних проблем ті, які можна розв'язати із застосуванням математичних методів та способів;*
- *розвиток уміння здійснювати дослідження, аналіз, планування послідовності дій для розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач;*
- *формування та розвиток усвідомлених і міцних обчислювальних навичок;*
- *вироблення вміння описувати побачене, почуте, прочитане за допомогою простих математичних моделей;*
- *формування відповідального ставлення щодо висунування гіпотез, їх оцінки, доведення або спростування, обґрунтування свого вибору;*
- *вироблення досвіду дослідження просторових відношень, форм об'єктів навколишнього світу, конструювання площинних та об'ємних геометричних фігур;*
- *вироблення вміння сприймати, перетворювати та оцінювати отриману інформацію, використовуючи різні джерела, у тому числі й засоби інформаційно-комунікаційних технологій.*

У початковому курсі математичної освіти відповідно до зазначеної мети і сформульованих завдань виділено такі змістові лінії: «Лічба», «Числа. Дії з числами», «Вимірювання величин», «Просторові відношення. Геометричні фігури», «Робота з даними».

У межах змістових ліній «Лічба», «Числа. Дії з числами» здійснюється формування поняття числа, насамперед, розуміння учнями принципу утворення різних видів чисел (натуральних одноцифрових, натуральних багатоцифрових, дробових тощо) та способів виконання дій з цими числами – порівняння, додавання, віднімання, множення та ділення. Крім того, розгортається робота з дослідження законів і властивостей, способів виконання арифметичних дій під час розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач. У рамках змістової лінії «Вимірювання величин», опираючись на суб'єктний досвід та навички дослідницької роботи, молодші школярі вчать вимірювати величини довжини, маси, температури, часу, місткості (об'єму) за допомогою підручних засобів і вимірювальних приладів, оперувати грошима.

Разом з тим, учні виконують перетворення, порівняння, додавання і віднімання іменованих чисел, розв'язують повсякденні проблеми математичного змісту, в тому числі й сюжетні задачі, використовуючи різні одиниці вимірювання величин.

У процесі навчальної роботи з різного роду величинами виокремлюється також і робота з геометричним матеріалом, дослідження просторових відношень та геометричних фігур різних форм, конструювання площинних та об'ємних фігур з підручного матеріалу, створення макетів реальних та уявних об'єк-

тів різних конструкцій, виконання простих завдань, описаних у математичних текстах, в т.ч. й сюжетних задачах геометричного змісту (змістова лінія «Просторові відношення. Геометричні фігури»).

Формування у здобувачів освіти уміння аналізувати повсякденні проблеми математичного змісту потребує оволодіння ними математичним моделюванням як прийомом діяльності при дослідженні реальних об'єктів і процесів та при розв'язуванні навчально-пізнавальних і практико-зорієнтованих задач, використовуючи різні джерела інформації, в тому числі й засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

З прикладами так званих «фізичних» моделей школярі зустрічаються ще в дошкіллі: іграшки, що оточують дитину, фотографія людини, глобус та ін., а математичне моделювання – це створення моделей та їх дослідження засобами математики.

З 1-го класу учнів варто привчати до роботи з різного виду простими математичними моделями, оскільки вони так чи інакше допомагають виділити, впорядкувати, проаналізувати та зафіксувати дані (подані в умові задачі, зібрані за допомогою опитувальника тощо). Ця робота розгортається у межах змістової лінії «Робота з даними».

Таким чином, упродовж двох циклів навчання математики у поєднанні з іншими освітніми галузями у здобувачів початкової освіти здійснюватиметься формування знань, умінь, ставлень, що є сутністю компетентнісного підходу, для забезпечення подальшої здатності успішно навчатися, усвідомлюючи роль математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.

Природнича освітня галузь

Метою природничої освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування наукового мислення та культури дослідження; розвиток системних уявлень про цілісність та розмаїття природи, утвердження принципів сталого розвитку, ефективної, безпечної і природоохоронної поведінки в дошкіллі.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями природничої освітньої галузі у початковій школі є:

- *виховання любові та шанобливого ставлення до природи рідного краю України, планети Земля;*
- *формування екологічно й етично обґрунтованої поведінки у природі, залучення до участі у природоохоронних акціях;*
- *розвиток зацікавлення до пізнання природи, оволодіння способами навчально-пізнавальної діяльності, елементарними дослідницькими вміннями (експерименти, спостереження);*
- *поступове формування уявлень про природничо-наукову картину світу через поглиблення початкових знань про природні об'єкти і явища, взаємозв'язки в системі «нежива природа – жива природа», про залежність людини від стану навколишнього середовища та її вплив на нього.*

Відповідно до зазначених мети і завдань, виокремлено такі змістові лінії: «Я пізнаю природу», «Я у природі», «Я у рукотворному світі».

Змістова лінія «Я пізнаю природу» спрямована на формування дослідницьких умінь школярів через підтримку допитливості та інтересу до спосте-

режень, експериментів та моделювання для пошуку відповідей на запитання про навколишній світ.

Змістова лінія «Я у природі» передбачає розвиток уявлень молодших школярів про об'єкти та явища природи, встановлення зв'язків між неживою і живою природою, формування бережливого ставлення до природи; вироблення навичок екологічно доцільної поведінки в довкіллі.

Змістова лінія «Я в рукотворному світі» спрямована на формування загальних уявлень про світ, створений людиною, понять про взаємозв'язки людини і природи, слугує джерелом натхнення для пошуку та втілення дитячих винахідницьких ідей та проектів.

Провідна роль у вивченні природничої освітньої галузі належить дослідженням (спостереженням, експериментам), екскурсіям, природоохоронній та проектній діяльності школярів.

Технологічна освітня галузь

Метою технологічної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування у здобувача освіти здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без шкоди для середовища, до використання технологій для власної самореалізації, культурного й національного самовияву.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями технологічної освітньої галузі у початковій школі є:

- залучення учнів до різних видів діяльності, формування вмінь для створення виробу від творчого задуму до його втілення в готовий результат;
- формування в учнів культури праці та побуту, навичок раціонального ведення домашнього господарства, задоволення власних потреб та потреб інших, відповідальності за результати власної діяльності;
- формування вміння ефективно використовувати природні матеріали з турботою про навколишнє середовище;
- створення умов для практичного і творчого застосування традицій і сучасних ремесел.

Зміст технологічної освітньої галузі в початкових класах структурується за такими змістовими лініями: «Технічна творчість і техніка», «Світ технологій», «Світ ремесел», «Побут».

Змістові лінії, які систематизують очікувані результати навчання, спрямовані на формування ключових компетентностей учнів. Змістова лінія «Технічна творчість і техніка» спрямована на залучення учнів до творчої діяльності у процесі конструювання та моделювання під час самостійної або колективної роботи з конструктором. Процес конструювання з готових деталей (моделей) конструктора має на меті сприяти розвитку просторової уяви й елементів творчого та технічного мислення учнів, через читання і зіставлення малюнків, графічних зображень, за якими учні складатимуть конструкції. Учні виконуватимуть макетування об'ємних моделей транспортних засобів, будинків, веж, роботів тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ здобувача освіти до деталей конструкторів, відповідних графічних зображень схем для конструювання простих моделей; матеріалів для виготовлення та оздоблення виробу.

Змістова лінія «Світ технологій» має на меті формувати в учнів здатність планувати власну діяльність у процесі вивчення конструкційних матеріалів – від

розпізнавання їх на дотик до аргументованого добору для створення виробу, виконувати найпростіші способи їх обробки. Важливою умовою засвоєння цієї лінії є формування в учнів здатності розуміти і дотримуватися послідовності у виготовленні виробів, аргументувати обрану послідовність у роботі. У процесі роботи з матеріалами провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування стрічок тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ здобувача освіти до матеріалів, технологічних карток (схем), необхідних для виготовлення виробу, інструментів та пристосувань, довідникових посібників (книжки з ілюстраціями до творів, набори малюнків до мультфільмів тощо). Організація екскурсій на виробничі об'єднання, перегляд та обговорення відеофільмів про виробництво. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюється повторне та економне використання матеріалів.

Змістова лінія «Світ ремесел» має на меті формувати в учнів ставлення до творів декоративно-ужиткового мистецтва та ремесел як культурної спадщини українського народу, а також вміння створювати та оздоблювати прості вироби за зразком чи власним задумом, із застосуванням традиційних ремесел або технік декоративно-ужиткового мистецтва. У процесі роботи провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування, різьблення, ліплення тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ здобувача освіти до виробів, виготовлених традиційними та сучасними ремеслами; матеріалів, інструментів та пристосувань, каталогів, фотографій тощо. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються технології традиційних та сучасних ремесел. Відвідування (реально чи віртуально) майстерень народних умільців, музеїв декоративно-ужиткового мистецтва.

Змістова лінія «Побут» має на меті формувати практичні навички організації власної життєдіяльності, розв'язувати практичні завдання у власному побуті, планувати та реалізовувати найпростіші трудові дії (ремонт іграшок, книжок, догляд за рослинами, домашніми тваринами; приготування страв за рецептами; догляд за одягом та взуттям).

Пропоновані умови: персональний доступ учня до матеріалів, інструментів та пристосувань; об'єктів (іграшок, книжок тощо). Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються найпростіші дії щодо самостійності в побуті.

Технологічна освітня галузь базується на практичній діяльності учнів. На кожному занятті передбачено виконання практичної роботи. Об'єкти праці для виготовлення учитель/учителька добирає, спираючись на побажання учнів.

Інформатична освітня галузь

Метою інформатичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування в учня здатності до вирішення проблем із використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту; безпечна та відповідальна діяльність в інформаційному суспільстві.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями інформатичної освітньої галузі у початковій школі є:

- формування відповідальної позиції цифрового громадянина, навичок безпечного й етичного користування цифровими пристроями та мережами;
- формування початкових умінь розрізняти інформацію різних видів та працювати з нею за допомогою цифрових пристроїв чи без них;
- формування початкових умінь визначати, знаходити та зберігати інформацію, необхідну для розв'язання життєвих проблем (навчання, гри тощо), за допомогою цифрових пристроїв, мереж та без них, самостійно та під час групової взаємодії; розрізняти правдиву і неправдиву інформацію різних видів;
- налагодження комунікації за допомогою цифрових пристроїв та мереж для спільної творчості, співпраці, навчання, гри;
- формування початкових умінь створювати електронні тексти (зображення, відео, звуки, програми тощо) за допомогою цифрових пристроїв;
- формування вмінь презентувати себе, власну творчість, ідеї, створені продукти та інші результати індивідуальної та групової діяльності за допомогою цифрових пристроїв.

Реалізація поставленої мети та завдань у початковій школі відбувається за змістовими лініями “Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)”, “Моя цифрова творчість”, “Комунікація та співпраця”, “Я і цифрові пристрої”, “Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві”.

У рамках змістової лінії “Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)” формуються початкові вміння розпізнавати, знаходити, свідомо відбирати, зберігати та опрацьовувати просту інформацію за допомогою цифрових пристроїв та без них. Розпізнавання правдивої і неправдивої інформації в усіх її виявах (текст, зображення, звук тощо) необхідне для формування критичного мислення, що сприяє безпеці в інформаційному просторі дитини. Початкові уявлення про моделі реалізуються через визначення істотних і неістотних властивостей об'єктів та створення на основі цього простих моделей об'єктів.

Змістова лінія “Моя цифрова творчість” розкривається через практичну діяльність (індивідуальну і групову) зі створення простих інформаційних продуктів (програм, текстів, зображень, відео, звуків, тощо) за допомогою цифрових пристроїв та програм для творчого самовираження, презентації себе і продуктів власної діяльності, вирішення завдань інших освітніх галузей.

В основі змістової лінії “Комунікація та співпраця” – ознайомлення із доступними для дитини засобами цифрової та безпосередньої комунікації для гри, спілкування, навчання, отримання нової інформації; використання безпечного онлайнового чи офлайнового середовища для цього. В умовах роботи у групі учні мають навчитися окреслювати цілі індивідуальної та групової діяльності, розподіляти ролі в межах групи, оцінювати здобутий результат, аналізувати помилки та усувати їх, доброзичливо взаємодіяти безпосередньо та в мережах.

Змістова лінія “Я і цифрові пристрої” реалізовується через усвідомлення і розпізнавання тих завдань, які можна розв'язати за допомогою цифрових пристроїв, виходячи з їхніх функціональних можливостей (фотографувати, записувати, слухати, відображати, опрацьовувати інформацію тощо). До основних умінь, які формуються через цю змістову лінію, належать розпізнавання простих програмних і технічних несправностей та вміння усувати їх самостійно чи з

допомогою дорослих, розуміти обмеження та переваги пристроїв стосовно виконуваних завдань, усвідомлювати, що машини можуть імітувати інтелектуальну діяльність. Ця змістова лінія охоплює вміння організовувати власний робочий простір на фізичному та простому програмному рівні для збереження здоров'я, доброго самопочуття та ефективної діяльності учня/учениці.

Змістову лінію «Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві» спрямовано на створення безпечних умов для учня/учениці під час роботи з цифровими пристроями і в мережах, що передбачає захист особистої інформації, формування принципів етичного, доброзичливого та відповідального спілкування через мережі, навички і можливості захисту власного інформаційного простору, фізичного та психологічного здоров'я. У рамках цієї змістової лінії в учнів формується відповідальне та шанобливе ставлення до власної та чужої інформаційної діяльності, яке на рівні початкової школи виявляється, зокрема, і через зазначення власного авторства, посилання на авторство інших, а також через усвідомлення шкоди від списування.

Вказані змістові лінії передбачають можливу інтеграцію інформатичної освітньої галузі з іншими освітніми галузями через розв'язування дослідницьких завдань, формування наскрізних умінь учнів, інформатичної грамотності та культури.

Соціальної та здоров'язбережувальна освітня галузь

Метою соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі для загальної середньої освіти є становлення самостійності учня, його соціальної залученості та активності через формування здорового способу життя, розвиток підприємливості, здатності до співпраці в різних середовищах, впевненості в собі та доброчесності для безпеки, добробуту та сталого розвитку.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі у початковій школі є:

- *формування у школярів стійких переконань щодо цінності життя, здоров'я і безпеки для себе і тих, хто його оточує;*
- *виховання дбайливого та усвідомленого ставлення до власного здоров'я і безпеки;*
- *розвиток потреби самопізнання та самовдосконалення;*
- *формування в учнів сталої мотивації до здорового способу життя;*
- *формування свідомого прагнення дотримуватися безпечної, здорової та етичної поведінки для поліпшення добробуту;*
- *розвиток уміння ухвалювати рішення в повсякденних ситуаціях з користю для безпеки та здоров'я;*
- *сприяння індивідуальному розвитку самостійності, підприємливих якостей та поведінки свідомого споживача;*
- *формування вміння вчитися без шкоди для здоров'я;*
- *створення сприятливого безпечного та здорового середовища в школі.*

Зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі структуровано за трьома змістовими лініями: «Безпека», «Здоров'я», «Добробут».

Змістова лінія «Безпека» передбачає розвиток умінь безпечної поведінки вдома, школі та у природному й техногенному середовищі, прогнозування наслідків небезпечних дій, визначення впливів на вибір безпечної поведінки, до-

тримання правил (дорожнього руху, використання побутової техніки і побутової хімії тощо) та відповідального ставлення до особистої безпеки й безпеки інших.

Змістова лінія «Здоров'я» спрямована на формування в учнів здоров'я-збережувальної компетентності і поведінки через набуття навичок здорового способу життя, розвиток позитивної самооцінки, критичного мислення, умінь ухвалювати зважені рішення, відповідально ставитися до власного здоров'я та здоров'я тих, хто поряд, і протидіяти негативним соціальним чинникам.

Змістова лінія «Добробут» забезпечує розвиток етичної поведінки в соціумі, вміння вчитися і формування позитивного ставлення до навчання, усвідомлення важливості здорового способу життя для добробуту, розвиток підприємливості і споживчої культури для оптимального використання ресурсів та забезпечення добробуту, орієнтацію учнів на відповідальне ставлення до безпеки та здоров'я як до найважливіших життєвих цінностей.

Навчальний матеріал змістових ліній реалізується наскрізно в кожній темі через взаємоінтеграцію і взаємодоповнення.

Громадянська та історична освітня галузь

Метою громадянської та історичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є створення умов для формування в учня початкової школи власної ідентичності та готовності до змін через усвідомлення своїх прав і свобод, осмислення зв'язків між історією і теперішнім життям; плекання активної громадянської позиції на засадах демократії та поваги до прав людини, набуття досвіду співжиття за демократичними процедурами.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями громадянської та історичної освіти у початковій школі є:

- *здобуття знань про сучасність і минуле своєї родини, місцевої громади,*
- *Батьківщини, людства, формування відповідного віковим можливостям розуміння змісту пам'ятних для себе та для громадян України подій;*
- *сприяння початковому усвідомленню власної гідності, цінності свободи і прав людини, своєї належності до родини, місцевої та шкільної громад, українського народу, вироблення відповідального ставлення до власної діяльності та діяльності інших;*
- *формування умінь орієнтуватися в історичному часі та соціальному просторі, знаходити та опрацьовувати доступну для себе суспільну інформацію, пояснювати її зміст та передавати породжені нею враження і думки;*
- *удосконалення набутих дітьми в дошкільному віці позитивних моделей поведінки у громадських місцях та опанування нових, пов'язаних із діяльністю школяра/школярки;*
- *розвиток здатності обстоювати власну думку та приймати інших, вирізняти вияви нерівності, несправедливості та дискримінації;*
- *створення умов для набуття успішного досвіду конструктивної взаємодії та громадянської поведінки, формування емоційно-ціннісного компонента громадянської культури особистості.*

Для формування ідентичності та громадянської компетентності учнів програма пропонує опановувати потрібні для цього знання і вміння, виробляти навички громадянської поведінки та виховувати громадянські чесноти в межах таких змістових ліній: «Я – Людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», «Моя шкільна і місцева громади», «Ми – громадяни України. Ми – європейці».

Змістова лінія «Я – Людина» передбачає залучення здобувача освіти до опрацювання та використання для самоідентифікації елементарної інформації про людину як унікальну у Всесвіті істоту, яка творить себе як особистість, формує свій характер і розвиває цінні якості у процесі пізнавальної і трудової діяльності.

Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє самопізнанню учнів, усвідомленню власних потреб, уподобань, здібностей та інтересів, заохочує обирати цілі особистісного зростання (бути відповідальним, чесним тощо), допомагає початковому усвідомленню гідності та неповторності будь-якої людини.

Змістова лінія «Я серед людей» забезпечує усвідомлення ролі зв'язків, які існують між людьми, значення рідні, друзів, приятелів, спільнот, з якими дитина себе ідентифікує. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє набуттю досвіду громадянської поведінки та свідомому виборові норм і моделей поведінки, часто за певними взірцями.

Змістова лінія «Моя культурна спадщина» дає змогу учнівству усвідомити свою вкоріненість у національну, а також рідну за етнічним походженням культуру, в європейську цивілізацію. Учні отримують можливість дослідити місцеві пам'ятки, пізнати традиції та минуле своєї родини, рідної етнічної групи, нації. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє розумінню значущості та різноманітності культурних надбань людства, формуванню умінь пізнавати минуле.

Лінія «Моя шкільна і місцева громада» забезпечує розуміння учнем базових норм шкільного та місцевого громадського життя, дає йому змогу посилено долучитися до їх відтворення та модернізації. Пізнання шкільних і місцевих традицій, ознайомлення з громадянськими вчинками земляків, діяльністю шкільної адміністрації, місцевих органів влади та добровільних асоціацій, зорієнтованих на громадські справи, сприяє набуттю учнями первинного досвіду громадянської дії, демократичної поведінки та конструктивної взаємодії, впливає на формування емоційно-ціннісного компонента громадянської культури дитини. Навчання в межах цієї змістової лінії забезпечує вироблення вмінь висловлювати та обстоювати свою думку та приймати інших, висувати власні ініціативи, планувати й організувати посильні для дітей молодшого шкільного віку громадські справи.

Змістова лінія «Ми – громадяни України. Ми – європейці» дає учневі елементарні уявлення про національну символіку та державні атрибути України, націю (народ), державу, політику, владу, ключові події в історії України, підводить до прийняття демократичних цінностей та ідей євроатлантичної інтеграції Батьківщини. В межах цієї змістової лінії на прикладі відомих історичних постатей та національних героїв школярі усвідомлюють цінності патріотизму, активної громадянської позиції, самоповаги та ін.

Змістові лінії громадянської та історичної освітньої галузі у початковій школі мають бути реалізовані оптимальними для кожного елементу змісту та навчальної цілі інтерактивними методами, із використанням інформаційних технологій.

Мистецька освітня галузь

Метою навчання мистецтва для загальної середньої освіти є формування культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого само-

вираження в особистому та суспільному житті; плекання пошани до національної і світової мистецької спадщини.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями навчання мистецтва у початковій школі є:

- збагачення духовного світу учня під час сприймання мистецтва та художньої творчості; виховання шани до національної і світової культурної спадщини;
- набуття досвіду творення художніх образів через опанування елементарними мистецькими вміннями; розвиток загальних і спеціальних мистецьких здібностей;
- розкриття творчого потенціалу особистості; стимулювання художньо-образного мислення, художніх інтересів; виховання естетичного смаку; сприяння творчому самовияву та розвитку індивідуального стилю учня через мистецтво;
- розвиток уміння інтерпретувати твори мистецтва, висловлювати враження та особистісне ставлення до них; засвоєння початкових знань про види мистецтва, особливості їхньої художньо-образної мови, зокрема у взаємо-зв'язках;
- формування вміння презентувати й оцінювати власну творчість, плекання потреби у самовдосконаленні;
- формування вміння взаємодіяти з іншими через мистецтво, виявляти зв'язки мистецтва з природним і соціокультурним середовищем;
- виховання здатності застосовувати мистецтво для отримання задоволення та емоційного самопізнання.

Реалізація поставленої мети та завдань здійснюється за змістовими лініями: «Художньо-практична діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво», які окреслюють рамкову модель досягнення загальних цілей мистецької освітньої галузі.

Змістова лінія «Художньо-практична діяльність» націлює на розвиток креативності та мистецьких здібностей учнів через практичне засвоєння основ художньої мови різних видів мистецтва та способів художньо-творчого самовияву. Ця змістова лінія реалізується через формування в учнів умінь застосовувати різні виражальні засоби для творення художніх образів, імпровізування та естетичного перетворення довкілля, а також формування уявлень про можливість і способи впливати на емоційний стан завдяки мистецькій діяльності.

Змістова лінія «Сприймання та інтерпретація мистецтва» спрямована на пізнання цінностей, що несуть твори мистецтва. Її реалізація передбачає розвиток емоційної сфери учнів, збагачення естетичного досвіду, формування в них умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення, а також формування уявлень про можливість і способи впливати на свій емоційний стан завдяки сприйманню творів мистецтва.

Реалізація змістової лінії «Комунікація через мистецтво» націлена на соціалізацію учнів через мистецтво, усвідомлення ними свого «Я» (своїх мистецьких можливостей). Змістова лінія передбачає формування в учнів умінь презентувати себе і свої досягнення, критично їх оцінювати, взаємодіяти з іншими через мистецтво у середовищі, зокрема в різних культурно-мистецьких заходах, обговореннях тощо.

Мистецька освітня галузь може реалізуватися через інтегровані предмети або предмети за окремими видами мистецтва: наприклад, музичне мистецтво,

образотворче мистецтво тощо за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Фізкультурна освітня галузь

Метою цієї галузі для загальної середньої освіти є формування у здобувача освіти стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спортом та життєво необхідних рухових умінь і навичок для збереження власного здоров'я, розширення функціональних можливостей організму.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями фізкультурної освітньої галузі у початковій школі є:

- *розширення рухового досвіду, вдосконалення навичок життєво необхідних рухових умінь та навичок, використання їх у повсякденній та ігровій діяльності;*
- *розширення функціональних можливостей організму через цілеспрямований розвиток фізичних якостей і природних здібностей;*
- *збереження та зміцнення здоров'я школярів;*
- *формування загальних уявлень про фізичну культуру, її значення в житті людини, збереженні та зміцненні здоров'я;*
- *формування основ здорового способу життя і створення умов для покращення фізичного і психоемоційного стану;*
- *формування практичних навичок щодо самостійних занять фізичними вправами та проведення активного відпочинку;*
- *розвиток комунікативних умінь під час занять фізичною культурою;*
- *формування морально-вольових якостей та позитивного ставлення до занять фізичною культурою і спортом;*
- *усвідомлення ролі занять спортом і Олімпійського руху для формування самоповаги, впевненості в собі, прагнення досягати успіху, дотримуючись принципів чесної гри;*
- *збільшення обсягу рухової активності, яка приносить радість дитині;*
- *формування творчих здібностей засобами фізичної культури.*

Освітня програма фізкультурної освітньої галузі для 1-4 класів охоплює такі змістові лінії: «Базова рухова активність», «Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)», «Турбота про стан здоров'я та безпеку».

Змістова лінія «Базова рухова активність» охоплює такі види діяльності, які спрямовані на формування життєво необхідних рухових умінь і навичок.

Змістова лінія «Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)» пов'язана з опануванням рухливих ігор та естафет, що задовольняє потребу в руховій активності та сприяє формуванню комунікативних здібностей.

Змістова лінія «Турбота про стан здоров'я та безпеку» спрямована на формування свідомого ставлення до власного здоров'я та вмінь безпечної поведінки в процесі фізкультурної діяльності.

Предметом навчання у початковій школі в галузі фізичного виховання є рухова активність із загальноосвітньою спрямованістю.

Нові підходи до змісту занять фізичною культурою повинні орієнтувати вчителів не тільки на фізичну підготовленість, а й на розвиток особистості, на індивідуальне сприймання навчального матеріалу. Розв'язання цих завдань допускає відхід від жорсткої регламентації занять, підвищення їхньої емоційної насиченості, максимальної різноманітності форм, методів та засобів фізичного виховання, широкого використання інноваційних технологій фізичного виховання.

БАЗОВА ТА ПРОФІЛЬНА ШКОЛА

Вимоги до результатів навчання здобувачів освіти 5-11 класів визначено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна;
- математична;
- природнича;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- мистецька;
- фізична культура.

Для кожної освітньої галузі визначено:

- мету, єдину для всіх рівнів загальної середньої освіти;
- компетентнісний потенціал, що позначає здатність кожної освітньої галузі формувати всі ключові компетентності через розвиток умінь і ставлень та базові знання;
- обов'язкові результати навчання учнів.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів складаються з таких компонентів:

- групи результатів навчання учнів, що охоплюють споріднені загальні результати;
- спільні для всіх рівнів загальної середньої освіти загальні результати навчання учнів, через які реалізується компетентнісний потенціал галузі;
- конкретні результати навчання учнів, що визначають їх навчальний прогрес за освітніми циклами;
- орієнтири для оцінювання, на основі яких визначається рівень досягнення учнями результатів навчання на завершення відповідного циклу.

Обов'язкові результати навчання учнів позначено індексами, в яких:

- скорочений буквенний запис означає освітню галузь, до якої належить обов'язковий результат навчання;
- цифра на початку індексу вказує на порядковий номер року навчання (класу), на завершення якого очікується досягнення результату навчання;
- перша цифра після буквеного запису до крапки означає номер групи результатів навчання;
- цифра після крапки означає номер загального результату навчання;
- наступна цифра означає номер конкретного результату навчання;
- остання цифра означає номер орієнтира для оцінювання відповідного навчального результату.

Метою мовно-літературної освітньої галузі є розвиток компетентних мовців і читачів із гуманістичним світоглядом, які володіють українською мовою, читають інформаційні та художні тексти, зокрема класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), здатні спілкуватися мовами корінних народів і національних меншин, іноземними мовами для духовного, культурного та національного самовираження та міжкультурного діалогу, для збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, творчої самореалізації, формування ціннісних орієнтацій і ставлень.

Компетентнісний потенціал мовно-літературної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 1 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова, українська література, зарубіжні літератури (у перекладі українською мовою) для класів (груп) з українською мовою навчання) зазначені в додатку 2 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898 і передбачають, що учень:

- *взаємодіє з іншими особами в усній формі, сприймає і використовує інформацію для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях;*
- *сприймає, аналізує, інтерпретує, критично оцінює інформацію в текстах різних видів, зокрема інформаційних та художніх текстах класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних), медіатекстах, та використовує інформацію для збагачення власного досвіду і духовного розвитку;*
- *висловлює власні думки, почуття, ставлення та ідеї, взаємодіє з іншими особами у письмовій формі, зокрема інтерпретуючи інформаційні та художні тексти класичної та сучасної художньої літератури (української та зарубіжних); у разі потреби взаємодіє з іншими особами в цифровому просторі, дотримується норм літературної мови;*
- *досліджує індивідуальне мовлення, використовує мову для власної мовної творчості, спостерігає за мовними та літературними явищами, аналізує їх.*

Вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з мовно-літературної освітньої галузі (українська мова як державна, українська література, зарубіжні літератури зазначені в додатку 3 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабмін України від 30.05.2020 № 898.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мовно-літературної освітньої галузі (іншомовна освіта) зазначені в додатках 5 і 6 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898 та передбачають, що учень:

- *сприймає усну інформацію та письмові тексти іноземною мовою в умовах безпосереднього та опосередкованого міжкультурного спілкування;*
- *взаємодіє з іншими особами в усній і письмовій формі та в режимі реального часу засобами іноземної мови;*
- *надає інформацію, висловлює думки, почуття та ставлення іноземною мовою.*

Метою математичної освітньої галузі є розвиток особистості учня через формування математичної компетентності у взаємозв'язку з іншими ключовими компетентностями для успішної освітньої та подальшої професійної діяльності впродовж життя, що передбачає засвоєння системи знань, удосконалення вміння розв'язувати математичні та практичні задачі; розвиток логічного мислення та психічних властивостей особистості; розуміння можливостей застосування математики в особистому та суспільному житті.

Компетентнісний потенціал математичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 7 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з математичної освітньої галузі зазначені в додатку 8 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898 і передбачають, що учень:

- досліджує проблемні ситуації та виокремлює проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів;
- моделює процеси і ситуації, розробляє стратегії, плани дій для розв'язання проблем;
- критично оцінює процес і результат розв'язання проблем;
- розвиває математичне мислення для пізнання і перетворення дійсності, володіє математичною мовою.

Метою природничої освітньої галузі є формування особистості здобувача освіти, який знає та розуміє основні закономірності живої і неживої природи, володіє певними вміннями її дослідження, виявляє допитливість, на основі здобутих знань і пізнавального досвіду усвідомлює цілісність природничо-наукової картини світу, здатен оцінити вплив природничих наук, техніки і технологій на сталий розвиток суспільства та можливі наслідки людської діяльності у природі, відповідально взаємодіє з навколишнім природним середовищем.

Компетентнісний потенціал природничої освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 9 Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з природничої освітньої галузі зазначені в додатку 10 Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898 і передбачають, що учень:

- пізнає світ природи засобами наукового дослідження;
- опрацьовує, систематизує та представляє інформацію природничого змісту;
- усвідомлює закономірності природи, роль природничих наук і техніки в житті людини; відповідально поводить себе для забезпечення сталого розвитку суспільства;
- розвиває власне наукове мислення, набуває досвіду розв'язання проблем природничого змісту (індивідуально та у співпраці з іншими особами).

Метою технологічної освітньої галузі є реалізація творчого потенціалу учня, формування критичного та технічного мислення, готовності до зміни навколишнього природного середовища без заподіяння йому шкоди засобами сучасних технологій і дизайну, здатності до підприємливості та інноваційної діяльності, партнерської взаємодії, використання техніки і технологій для задоволення власних потреб, культурного та національного самовираження.

Компетентнісний потенціал технологічної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 11 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з технологічної освітньої галузі зазначені в додатку 12 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898 і передбачають, що учень:

- формулює ідею та втілює задум у готовий продукт за алгоритмом проектно-технологічної діяльності;
- творчо застосовує традиційні і сучасні технології;
- ефективно використовує техніку, технології та матеріали без заподіяння шкоди навколишньому природному середовищу;
- турбується про власний побут, задоволення власних потреб та потреб інших осіб.

Метою інформатичної освітньої галузі є розвиток особистості учня, здатного використовувати цифрові інструменти і технології для розв'язання проблем, розвитку, творчого самовираження, забезпечення власного і суспільного добробуту, критично мислити, безпечно та відповідально діяти в інформаційному суспільстві.

Компетентнісний потенціал інформатичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 13 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з інформатичної освітньої галузі зазначені в додатку 14 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898 і передбачають, що учень:

- знаходить, аналізує, перетворює, узагальнює, систематизує та подає дані, критично оцінює інформацію для розв'язання життєвих проблем;
- створює інформаційні продукти і програми для ефективного розв'язання задач/проблем, творчого самовираження індивідуально та у співпраці з іншими особами за допомогою цифрових пристроїв чи без них;
- усвідомлено використовує інформаційні та комунікаційні технології і цифрові інструменти для доступу до інформації, спілкування та співпраці як творець та (або) споживач, а також самостійно опановує нові технології;
- усвідомлює наслідки використання інформаційних технологій для себе, суспільства, навколишнього природного середовища, дотримується етичних, культурних і правових норм інформаційної взаємодії.

Метою соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі є розвиток особистості учня, який здатний до самоусвідомлення, гармонійної соціальної і міжособистісної взаємодії, спрямованої на збереження власного здоров'я та здоров'я інших осіб, дбає про безпеку, виявляє підприємливість та професійну зорієнтованість для забезпечення власного і суспільного добробуту.

Компетентнісний потенціал соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 15 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабміну України від 30.05.2020 № 898.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів із соціальної і здоров'язбережувальної освітньої галузі зазначені в додатку 16 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898 і передбачають, що здобувач освіти:

- турбується про особисте здоров'я та безпеку, уникає факторів ризику, реагує на фактори і діяльність, що становить загрозу для власного і суспільного життя, здоров'я, добробуту;

- визначає альтернативи, прогнозує наслідки, приймає рішення для власної безпеки та безпеки інших осіб, здоров'я і добробуту;
- усвідомлює цінність та дотримується здорового способу життя, аналізує та оцінює наслідки і ризики для здоров'я і суспільства;
- виявляє підприємливість та поводиться етично для поліпшення здоров'я, безпеки і добробуту власного та інших осіб.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі є розвиток особистості учня через осмислення минулого, сучасного та зв'язків між ними, взаємодії між глобальними, загальноукраїнськими і локальними процесами; формування ідентичності громадянина України, його активної громадянської позиції на засадах демократії, патріотизму, поваги до прав і свобод людини, визнання цінності верховенства права та нетерпимості до корупції.

Компетентнісний потенціал громадянської та історичної освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 17 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з громадянської та історичної освітньої галузі зазначені в додатку 18 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 р. № 898 і передбачають, що учень:

- мислить історико-хронологічно, орієнтується в історичному часі, встановлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями, явищами і процесами, діяльністю людей та її результатами в часі, виявляє зміни і тривалість у житті суспільства;
- мислить геопросторово, орієнтується в соціально-історичному просторі, виявляє взаємозалежність розвитку суспільства, господарства, культури і навколишнього природного середовища;
- мислить критично, працює з різними джерелами інформації та формулює історично обґрунтовані запитання;
- мислить системно, виявляє взаємозв'язок, взаємозалежність та взаємовплив історичних подій, явищ, процесів, постатей у контексті відповідних епох;
- розуміє множинність трактувань минулого і сучасного та зіставляє їх інтерпретації;
- усвідомлює власну гідність, реалізує власні права і свободи, поважає права і гідність інших осіб, виявляє толерантність, протидіє проявам дискримінації;
- дотримується демократичних принципів, конструктивно взаємодіє з іншими особами, спільнотою закладу освіти, місцевою громадою і суспільством, долучається до розв'язання локальних, загальнонаціональних і глобальних проблем, усвідомлює необхідність утвердження верховенства права і дотримання правових норм для забезпечення сталого розвитку суспільства.

Метою мистецької освітньої галузі є цілісний розвиток успішної особистості учня у процесі освоєння мистецьких надбань людства; усвідомлення власної національної ідентичності в міжкультурній комунікації; формування компетентностей, необхідних для художньо-творчого самовираження; розкриття креативного потенціалу, залучення до культурних процесів в Україні.

Компетентнісний потенціал мистецької освітньої галузі та базові знання зазначені в додатку 19 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з мистецької освітньої галузі зазначені в додатку 20 Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898 і передбачають, що учень:

- *пізнає різні види мистецтва, інтерпретує художні образи, набуває досвіду емоційних переживань, розвиває ціннісне ставлення до мистецтва;*
- *формує художньо-образне, асоціативне мислення під час творчої діяльності в різних видах мистецтва;*
- *пізнає себе через взаємодію з різноманітними мистецькими об'єктами, розвиває емоційний інтелект;*
- *використовує інформаційне середовище у власній творчості і художній комунікації.*

Метою освітньої галузі фізичної культури є гармонійний фізичний розвиток особистості учня, підвищення функціональних можливостей організму, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок, розширення рухового досвіду через формування стійкої мотивації учнів до занять фізичною культурою і спортом.

Компетентнісний потенціал освітньої галузі фізичної культури та базові знання зазначені в додатку 21 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання учнів з освітньої галузі фізичної культури зазначені в додатку 22 Держстандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2020 № 898 і передбачають, що учень:

- *формує власну психічну та соціально-психологічну сфери особистості засобами фізичного виховання;*
- *систематично займається фізичною культурою, володіє технікою фізичних вправ;*
- *усвідомлює значення фізичної/рухової активності для підтримання стану здоров'я та задоволення у процесі фізичного виховання.*

Розділ 4.

Особливості освітніх програм за ступеням навчання

У 2023-2024 н.р. відкрито 21 (1-11) клас (507 учнів):

1-4 класи – 8 класів, 199 уч.

5-9 класи – 11 класів, 249 уч.,

10-11 класи – 4 класи, 59 уч.

Типові освітні програми,

за якими розроблено навчальний план та розподіл навчальних годин

Навчальний план 1-11 класів середньої загальноосвітньої школи № 161 складено з урахуванням основних вимог Законів України “Про освіту” від 05.09.2017 № 2145-УІІІ, «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-ІХ, Державними стандартами, затвердженими до набрання чинності Закону, а також типовими освітніми програмами, розробленими на їх основі та затвердженими наказами МОНУ від 20.04.2018 № 405, від 28.11.2019 № 1493, від 28.11.2019 № 1493.

При цьому використані варіанти:

№ таблиці навч. Плану	Класи	Примітка	Варіант Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти
№ 1	1-А 1-Б 2-А 2-Б 3-А 3-Б 4-А 4-Б	з українською мовою навчання, з вивченням англійської мови	Типові освітні та навчальні програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти» (наказ МОНУ від 21.03.2018 № 268 зі змінами в наказі МОНУ від 08.10.2019 № 1272 (цикл ІІ (1-2 класи)), Типові освітні програми для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОНУ від 27.12.2018 № 1461, зі змінами у наказі МОНУ від 08.10.2019 № 1273 (цикл ІІ (3-4 класи))
№ 2	5-А 5-Б 6-А 6-Б	з українською мовою навчання, з вивченням англійської мови та другої іноземної мови (французької)	таблиця № 11 Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (наказ МОНУ від 19.02.2021 № 235)
№ 3	7-А 7-Б 8-А 8-Б 9-А 9-Б	з українською мовою навчання, з вивченням англійської мови та другої іноземної (французької)	таблиця № 10 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІ ступеня (наказ МОНУ від 20.04.2018 № 405)
№ 4	10-А 11-А 11-Б	з українською мовою навчання: філологічний профіль (11—А) інформаційно-технологічний (10-А, 11-Б)	таблиця № 2 Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти ІІІ ступеня (наказ МОНУ від 20.04.2018 № 408, в редакції наказу МОНУ від 28.11.2019 № 1493)
№ 5	2-Б	з інклюзивним навчанням з українською мовою навчання	Типові освітні та навчальні програми для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти» (наказ МОНУ від 21.03.2018 № 268 зі змінами в наказі МОНУ від 08.10.2019 № 1272 (цикл ІІ (1-2 класи)),

Середня загальноосвітня школа № 161 працює за 5-денним навчальним тижнем.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах (таблиці 1-4).

Навчальні плани базової та старшої школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети і предмети за вибором. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї Типової освітньої програми.

Навчальний план школи включає інваріантну та варіативну частини. У плані особлива увага приділяється вивченню учнями української мови, як державної, вітчизняної історії та культури, природничих дисциплін (математики,

біології, географії, хімії), іноземних мов (англійської, французької), оволодінню комп'ютерною грамотністю.

Враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів конкретизовано варіативну складову робочого плану, в якій передбачено години на підсилення предметів інваріантної складової та індивідуальні години.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог Закону України «Про загальну середню освіту» з урахуванням санітарно-гігієнічних норм.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура", "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Обґрунтування перерозподілу навчального часу між предметами, передбаченого Типовими навчальними планами

Поділ 1-11 класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до чинних нормативів, затверджених наказом МОНУ від 20.02.2002 № 128, зареєстрований в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517; листа МОНУ № 1-9/332 від 22.05.2018 р.

Варіативна складова навчальних планів у 2-А, 2-Б, 3-А, 3-Б та 4-А класах використовується на підсилення предметів інваріантної складової:

Варіативна складова	Класи/навчальні години				
	2-А	2-Б	3-А	3-Б	4-А
Математика	1	1	1	1	1

У межах інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (7 год. у 1-х класах, 8 год. у 2-4-х класах) реалізуються такі освітні галузі:

- *мовно-літературна – 2 год;*
- *математична - 1 год,*
- *природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережна громадянська та історична – разом 4,*
- *інформатична - 1 (у 2-4 класах) за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузєва; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів. Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях залучаються навчальні результати з інших освітніх галузей.*

Мета і завдання *інформатичної освітньої галузі* реалізуються через навчальний предмет «Інформатика» (3-4 клас – 1 год/тижд.)

Виокремлено предмет «Інформатика» з інтегрованого курсу «Я досліджую світ» для 3-А, 3-Б, 4-А, 4-Б класів, враховуючи кадрове та методичне забезпечення і наявну у школі матеріальну базу. З цією метою виділено в варіативній частині 1 годину на вивчення цього предмету.

До особливостей організації освітнього процесу в початковій школі в 2023-2024 н.р. за згодою батьків здобувачів освіти в 3-А та 4-А класах відносимо вик-

ладання предмету «Математика» (за Сінгапурською методикою навчання), автори Р.Шиян та Д.Васильєва. Викладання даного предмету (5 годин на тиждень) дозволить суттєво змінити підхід до формування в учнів початкової школи ключової математичної компетентності.

За рахунок варіативної частини заплановано викладання курсу за вибором «Фінансова грамотність» (1-А, 1-Б, 4-Б класи по 1 год. на тиждень).

В 5-х класах вивчаються:

- інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»,
- інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут»
- предмету «Культура добросусідства»,
- предмету «Технології»,
- предмету «Вступ до історії України та громадянської освіти».

В 6-х класах продовжується вивчення:

- предмету «Культура добросусідства»,
- інтегрованого курсу «Пізнаємо природу»,
- інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека та добробут».

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

У 2023-2024 н.р. вивчення французької мови як другої іноземної:

- продовжується в 6-9 класах,
- розпочинається в 5-х класах.

Вивчення англійської мови відбувається в 1-11 класах.

Поділ класів на вивчення іноземної мови здійснюється згідно з чинними нормативами і передбачає поділ на групи.

Викладання предмету „Захист України” в 10-11 класах здійснюється за навчальною програмою для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти «ЗАХИСТ УКРАЇНИ. РІВЕНЬ СТАНДАРТУ» (затвердженою наказом МОНУ від 04.11.2020 № 1377) в обсязі 1,5 год. на тиждень (з урахуванням кадрового забезпечення та матеріально-технічної бази).

Ефективним засобом диференціації навчання у старшій школі є профільне навчання, яке має на меті забезпечити більш глибоку підготовку старшокласників у тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались інтереси та здібності.

Реалізуючи стратегії Національної доктрини розвитку освіти щодо забезпечення рівного доступу до якісної освіти, положень Концепції загальної середньої освіти щодо переорієнтації освітнього процесу на особистість дитини, Концепції профільного навчання у старшій школі та з метою переведення старшої школи на профільне навчання виділені три напрямки диференціації навчання:

- 10-А – інформаційно-технологічний профіль,
- 11-А – філологічний профіль,
- 11-Б - інформаційно-технологічний профіль.

Інформація про реалізацію варіативної складової навчального плану

За рахунок годин варіативної складової заплановано введення таких предметів:

Клас	Предмет	Виділена кількість годин на тиждень
5-ті, 6-ті	Французька мова	по 2
10-А, 11-А, 11-Б	Фінансова грамотність	по 1

Для виділення годин для вивчення французької мови в 5-х класах та збільшення годин на вивчення алгебри в 9-х класах була **зменшена кількість годин:**

Клас	Предмет	Зменшено кількість годин на тиждень
5-А, 5-Б, 6-А, 6-Б	англійська мова	по 0,5
	зарубіжна література	по 0,5
9-А, 9-Б	фізика	по 1

За рахунок годин варіативної складової заплановано **підсилення таких предметів інваріантної складової:**

Клас	Предмет	Додаткова кількість годин на тиждень
8-А, 8-Б, 9-А, 9-Б	алгебра	по 1
11-А	українська мова	2
10-А, 11-А, 11-Б	математика	1
10-А, 11-Б	інформатика	2
11-А, 11-Б	англійська мова	1

За рахунок варіативної частини навчального плану в школі розвивається система індивідуальної роботи з талановитими школярами, а також передбачена робота з учнями, які потребують підвищеної педагогічної уваги.

Індивідуальні заняття

Клас	Предмет	Кількість годин на тиждень
5-А, 7-А, 9-А, 10-А, 11-А	математика	по 1
8-А, 8-Б	математика	по 0,5
5-Б, 6-Б, 7-Б, 8-Б, 9-Б, 10-А, 11-А, 11-Б	українська мова	по 1
6-А, 7-А, 8-А, 9-А	французька мова	по 1
7-Б, 8-Б, 9-Б, 11-А	англійська мова	по 1
8-А	географія	1
7-А, 10-А, 11-А, 11-Б	історія	по 1
7-Б, 11-Б	біологія	по 1
10-А, 11-Б	хімія	по 1

Для дотримання санітарно-гігієнічних норм проведення індивідуальних годин відбувається з 1,5-2 годинною перервою після закінчення основних занять.

Відповідно до статті 16 Закону України “Про загальну середню освіту”, листа Департаменту освіти і науки, молоді та спорту м. Києва від 23.08.2023 р. № 108/31/1063 «Про структуру 2023-2024 навчального року» визначена структура 2032-2024 н.р.:

- 1 вересня – свято День знань.
- Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:
 - І семестр – з 1 вересня по 22 грудня 2023 року.
 - ІІ семестр – з 8 січня по 31 травня 2024 року.
- Протягом навчального року для учнів проводяться канікули:
 - осінні з 23 жовтня 2023 року по 29 жовтня 2023 року,
 - зимові 25 грудня 2023 року по 07 січня 2024 року,
 - весняні з 25 березня по 31 березня 2024 року,
 - літні – з дня закінчення навчального року по 31 серпня 2024 року.

- У випускних 4-х, 9-х, 11-А класах проводиться державна підсумкова атестація навчальних досягнень учнів відповідно до Положення про державну підсумкову атестацію, затвердженого наказом МОНУ від 07.12.2018 № 1369
- Закінчується навчальний рік не пізніше 28 червня 2024 року.

Розділ 5.

Особливості організації освітнього процесу та застосовування в ньому педагогічних технологій

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи визначено форми організації освітнього процесу в залежності від потреби учасників освітнього процесу та під час надзвичайних ситуацій природного та техногенного походження, карантину, інших обставин, які об'єктивно унеможливають відвідування закладу освіти: інституційна, індивідуальна (педагогічний патронаж, домашня), змішана, дистанційна.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- *формування компетентностей;*
- *розвитку компетентностей;*
- *перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;*
- *корекції основних компетентностей;*
- *комбінований урок.*

Також формами організації освітнього процесу можуть бути віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього

процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

У зв'язку із введенням воєнного стану в Україні та необхідністю введення карантинних заходів задля запобігання поширенню вірусних хвороб, під час планування організаційних заходів, що забезпечують освітній процес, у тому числі і під час календарно-тематичного планування з предметів врахувати можливість організації освітнього процесу в межах навчального року в умовах війни/карантину. Для організації дистанційного навчання в цей період користуємося методичними рекомендаціями, поданими у листах МОН від 23.03.2020 № 1/9-173, від 16.04.2020 № 1/9-213, методичними рекомендаціями «Організація дистанційного навчання в школі» (авт. А. Лотоцька), розробленими за підтримки МОН.

При організації освітнього процесу в карантинних/воєнних умовах буде забезпечено:

- *соціальне дистанціювання,*
- *мінімізація переміщення здобувачів освіти та комунікація між ними в межах школи,*
- *дотримання нормативів наповнюваності класів та інших вимог законодавства про освіту.*

У 2023-2024 навчальному році освітній процес буде відбуватися у формі змішаного навчання (очне, дистанційне, індивідуальне (педагогічний патронаж, сімейне навчання)), в залежності від існуючої небезпеки для учасників освітнього процесу, зокрема, з урахуванням наявних місць в тимчасовому укритті школи.

Для забезпечення дистанційного навчання учнів учитель може створювати власні веб-ресурси або використовувати інші веб-ресурси на свій вибір.

- **Відеоконференція** — це конференція в режимі реального часу онлайн. Вона проводиться у визначений день і час.
- **Форум** - найпоширеніша форма спілкування вчителя й учнів у дистанційному навчанні. Програмне забезпечення форумів дозволяє приєднати різні файли певного розміру.
- **Чат** - спілкування користувачів мережі в режимі реального часу, засіб оперативної комунікації людей через Інтернет. Є кілька різновидів чатів: текстовий, голосовий, аудіо-
- **Блог** - це форма спілкування, яка нагадує форум, де право на публікацію належить одній особі чи групі людей.
- **Електронна пошта** - це стандартний сервіс Інтернету, що забезпечує передавання повідомлень як у формі звичайних текстів, так і в інших формах (графічній, звуковій, відео) у відкритому чи зашифрованому вигляді.

Соціальні мережі, служби обміну миттєвими повідомленнями та мобільні застосунки на кшталт **Viber** дозволяють створювати закриті групи, спільноти, чати, вести обговорення тем, завдань, проблем, інформації.

Платформа Google Classroom (<https://classroom.google.com>) - це сервіс, що пов'язує Google Docs, Google Drive і Gmail, дозволяє організувати онлайн-навчання, використовуючи відео-, текстову та графічну інформацію.

Googl Meet - сервіс для проведення відеоконференцій та онлайн-зустрічей.
Скановані підручники та відеоуроки

- [Система e-pidruchnyky.net](#)
- [Скановані підручники](#)
- [Віртуальні лабораторії](#)
- [Вільна шкільна бібліотека](#)
- [Всі шкільні підручники \(читати он-лайн\)](#)
- [Підручники з сайту Інституту модернізації змісту освіти](#)
- [Відео-уроки української мови](#)
- [MozaBook – мультимедійні уроки](#)
- [Безкоштовні відеоуроки від Топ Школи з математики і фізики](#)
- [Видивничий дім “Освіта”](#)
- [35 музеїв онлайн](#)
- [Безкоштовні мобільні додатки для STEM](#)

Додатково

- [Сервіси для безкоштовного створення електронних підручників \(стаття\)](#)
- [Найбільша електронна бібліотека](#)
- [Мозаїка](#)
- [Цифрові лабораторії \(elizlab, einstein, <https://dixi.education/>\)](#)
- [Профорієнтація](#)

Загальні ресурси підготовки учнів

- [Відкриті масові безкоштовні он-лайн курси підготовки до ЗНО](#)
- [Міжнародний проект Міксіке](#)
- <https://www.ed-era.com> – онлайн-курси та супроводжувальні матеріали широкого профілю.
- [Гіпермаркет знань](#)—повна і багаторівнева матриця кейсів. Кожен може додати свій внесок як у Вікіпедії.
- [Он-лайн курси \(за кошти \) за різними предметами](#)
- [Уроки для школярів он-лайн \(відео уроки\)](#)
- [Книги Гугл \(підручники, задачники, посібники, книги\)](#)
- [Академія Гугл](#)
- [Інтерактивні вправи learningapps](#)
- [Світові ресурси для самоосвіти](#)
- [Безкоштовні он-лайн курси](#)
- [Дистанційна підтримка освіти школярів](#)
- [Методичні матеріали Міжнародної української школи](#)
- [Академія Хана українською мовою \(математика\)](#)
- [STEM освіта \(5 каналів Ютуб\)](#)
- [Безкоштовні курси \(фізика, математика\)](#)
- [Мала академія наук учнівської молоді](#)
- [ЕОР м. Києва](#)
- [Географічна гра](#)
- [Навчальні матеріали про технологічні інновації \(уроки\)](#)

Тестування

- [ЗНО онлайн](#)
- [ЗНО \(Київ\)](#)
- [Підготовка до ЗНО \(за темами, всі предмети\)](#)
- [Підготовка до ЗНО \(дистанційні курси, тести, ІКТ\)](#)
- [Онлайн-тестування “Тесторіум” – тестування ЗНО](#)
- [Онлайн-тестування “Майстер-тест”](#)
- [Підготовка до ЗНО](#)
- [Підготовка до ЗНО \(учням, викладачам\) платно](#)
- [Створення Гугл тестів \(з виставленням оцінок\) Відеоінструкція](#)
- [MyTest \(редактор _приклад\)](#)
- [7 платформ для створення тестів](#)
- [ЗНО з історії](#)
- [ДПА з математики](#)
- [Тестові платформи](#)
- [9 платформ для створення тестів](#)
- [Алгоритм роботи з Plickers](#)
- [OnlineTest Pad – конструктор тестів, опитувань, логічних завдань](#)
- [Можливі форми контролю \(англ\)](#)

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Держстандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Розділ 6.

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- *кадрове забезпечення освітньої діяльності;*
- *навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;*
- *матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;*
- *якість проведення навчальних занять;*
- *моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).*

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- *оновлення методичної бази освітньої діяльності;*
- *контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;*
- *моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;*
- *створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.*

Для адміністрації школи, педагогічного колективу та батьків учнів завжди важливо мати достовірну інформацію про поточний стан освітнього процесу.

Це дозволить своєчасно вносити корективи, отже, призведе до підвищення його якості. Таку інформацію на шкільному рівні можна отримати, використовуючи програму моніторингових досліджень.

Педагогічний моніторинг - це система науково-обґрунтованої перевірки результату освіти (якості освіченості учня), корекція змісту і форм освітньої діяльності. Моніторинг є найважливішим інструментом перевірки та оцінки ефективності впроваджуваного змісту освіти, використовуваних методик, служить основою для обґрунтованих шляхів усунення недоліків навчального процесу в школі, є основою для прийняття ефективних управлінських рішень.

Предметом педагогічного моніторингу досягнення стандарту є якість освіченості в єдності трьох його складових: предметної, діяльнісно-комунікативної, ціннісно-орієнтаційної. Моніторинг включає в себе перевірку та оцінку кількісного зіставлення отриманих результатів, визначення якісних особливостей навченості учня.

Основою моніторингу шкільної освіти є система показників і інструментарій вимірювання:

- *рівня навченості здобувачів освіти;*
- *рівня їх вихованості;*
- *ступеня готовності випускників закладу освіти до навчання впродовж життя;*
- *рівня соціальної адаптації учнів та випускників школи до життя в суспільстві;*
- *ступеня збереження здоров'я дітей;*
- *рівня виконання стандартів освіти.*

Крім того, при формуванні моніторингу шкільної освіти враховуються не тільки кінцеві результати діяльності школи, а й чинники, що впливають на якість кінцевих результатів.

Тому, в змісті моніторингу шкільної освіти додатково включаються показники і інструментарії вимірювання:

- *якості викладання і рівень професійної компетентності педагогів;*
- *якості виховної роботи в закладі освіти;*
- *рівня організації та ефективності педагогічної і учнівської праці;*
- *рівня фізичної культури і медичного обслуговування дітей;*
- *ступеня навчально-методичного забезпечення процесу стандартизації шкільної освіти.*

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів. Упродовж навчання здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвит-

ку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

З метою неперервного відстеження результатів навчання, їх прогнозування та коригування, здійснюється психологічний супровід та моніторингові дослідження навчальних досягнень на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів психологічних досліджень та моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Форми оцінювання здобувачів початкової освіти

Навчальні досягнення учнів у 1–2-му класах підлягають вербальному оцінюванню, у 3–4-му класах рівневому оцінюванню (діагностувальні роботи, семестрові та річні оцінки).

Діагностувальні роботи з математики, ЯДС, української мови, англійської мови в 1-2-х класах оцінюються «сформовано/формується», у 3-4-х класах – рівнево (високий, достатній, середній, початковий).

Предмети інформатика, мистецтво, технології, фізична культура, а також курсу за вибором «Фінансова грамотність» оцінюються «сформовано/формується».

Семестрове оцінювання навчальних досягнень учнів з предметів у 3-4 класах здійснюється на основі діагностувальних робіт та шляхом узагальнення даних, отриманих під час формувального оцінювання.

Формувальне оцінювання має на меті:

- *відстежувати навчальний поступ учнів;*
- *вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;*
- *діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;*
- *вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашіаруванню;*
- *аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;*
- *запобігати побоюванням дитини помилитися;*
- *плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.*

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формувального і підсумкового) є окреслені в цьому документі *очікувані результати навчання*, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до *обов'язкових результатів навчання* Державного стандарту початкової освіти.

Очікувані результати навчання слід використовувати для:

- *встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;*
- *постійного спостереження за навчальним поступом учня/учениці з боку вчителів, батьків і самих учнів;*
- *поточного, зокрема й формувального, оцінювання;*
- *підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).*

Спостереження за навчальним поступом учнів та оцінювання цього поступу розпочинається з перших днів навчання дитини у школі і триває постійно до завершення навчання. Невід'ємною частиною цього процесу є формування здатності учнів самостійно оцінювати свій поступ.

Форми здобуття освіти в 1-11 класах

Відповідно до Закону України «Про освіту» основними формами здобуття освіти в середній загальноосвітній школі № 161:

- *інституційна: очна (денна), дистанційна;*
- *індивідуальна: екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж.*

Порядок здобуття загальної середньої освіти за **інституційною** формою, що організовується у закладі забезпечує здобуття повної загальної середньої освіти на певному рівні освіти та відповідно до Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти. (наказ МОН України від 23.04.2019 № 536 «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття загальної середньої освіти»). Права та обов'язки учасників освітнього процесу при організації навчання за інституційною формою визначаються законами України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту» та іншими нормативно-правовими актами у сфері загальної середньої освіти.

Організація здобуття освіти за **інституційною** формою здійснюється відповідно до Освітньої програми закладу освіти. Результати навчання осіб, які здобувають освіту за інституційною формою, мають відповідати вимогам відповідних Державних стандартів загальної середньої освіти. Державна підсумкова атестація та звільнення від неї осіб, що здобувають освіту за інституційною формою, здійснюються відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого Міністерством освіти і науки України.

Організація здобуття загальної середньої освіти в СЗШ № 161 м. Києва відбувається за денною формою навчання, яка є основною формою здобуття повної загальної середньої освіти відповідного рівня.

Індивідуальна форма здобуття освіти (екстернатна, сімейна, педагогічний патронаж) організовується в закладі відповідно до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року №8 «Про затвердження Положення про індивідуальну форму навчання в загальноосвітніх навчальних закладах» (зі змінами та доповненнями).

Відповідно до пп. 1-2 статті 20 Закону України «Про освіту», Закону України «Про повну загальну середню освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами» від 21.07.2021 р. № 765, «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти» від 15.09.2021 № 957, у рамках реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 року №366-р передбачено умови для інклюзивних класів, навчання осіб з особливими освітніми потребами. Індивідуальні навчальні програми та індивідуальні навчальні плани для учнів розробляються педагогічними працівниками за участю одного з батьків (законних представників) відповідно до можливостей дитини з використанням Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної

середньої освіти для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку та з урахуванням рекомендацій інклюзивно-ресурсного центру.

Відповідно до Порядку організації інклюзивного навчання з закладах загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 15.09.2021 року № 957, з метою забезпечення якості інклюзивного навчання в закладі:

- створено інклюзивний освітній простір;
- надаються освітні послуги відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей учнів з особливими освітніми потребами;
- здійснюється педагогічний супровід дітей протягом усього періоду навчання із обов'язковим залученням батьків до освітнього процесу;
- здійснюється співпраця із інклюзивно-ресурсним центром;
- відкрито інклюзивний клас 2-Б (навчальний план - таблиця 5).

Освітня програма на 2023-2024 навчальний рік укладена на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня (базова середня освіта), розробленої на виконання Закону України «Про освіту» та наказу Міністерства освіти і науки від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової програми для 5-9 класів загальної середньої освіти».

У закладі освіти може бути запроваджена змішана форма навчання (поєднання очної та дистанційної форми) та навчання з використанням технологій дистанційного навчання. Учителі можуть використовувати хмарні сервіси Google (Work Space for education, Classroom), ZOOM, програмні застосунки «Єдина школа», «На урок», «Prometeus», відеоуроки на каналі You Tube. Учителі повинні планувати онлайн-уроки згідно з чинним розкладом та відповідно до часових різновікових вимог. Обов'язковим при організації освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання є інформування учнів та батьків про освітні ресурси, що сприятиме кращому засвоєнню знань учнів із різними рівнями підготовки. Учитель повинен чітко спланувати роботу, визначитися, як буде проводити дистанційне навчання, які цифрові сервіси буде використовувати, підготувати якісні навчальні матеріали та організувати зворотній зв'язок з учнями як одну з основних вимог дистанційного навчання. Важливо, щоб учнів мали чіткі інструкції до виконання завдань та був вільний доступ до навчальних матеріалів.

Рішення про організацію освітнього процесу з використанням технологій дистанційного навчання схвалюється педагогічною радою та затверджується наказом керівника закладу освіти.

Форми організації освітнього процесу та опис інструментарію оцінювання

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Основними формами організації освітнього процесу в 7-9 класах є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, STEM-уроки тощо. З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму.

Практичне заняття – це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності, дослідженнях. Практичні заняття та заняття – практикуми також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу. Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

STEM-урок, мета якого формування в учнів стійкої цікавості до природничо-математичних наук, оволодіння системою практичних навичок, необхідних для подальшого життя людини в техносфері, ґрунтового розуміння екології та природи загалом. На таких уроках учні залучаються до дослідницької діяльності та винахідництва, що дасть змогу збільшити відсоток тих, хто стане талановитим ученим, інженером, новатором. У класі створюються зони активності: зони дослідництва та творчості, розвитку та взаємодії, презентаційна зона.

При дистанційній формі здобуття освіти під час викладання предметів художньо-естетичного, фізкультурно-оздоровчого та технологічного циклів використовуються проєктні технології: проєкт-захист, проєкт-дослідження. Здобувачам освіти вчитель дозволяє самостійно обирати проєкт та технологічні операції відповідно до своїх можливостей. Однією із форм є відеозвіти та колажі з фото послідовності виконання роботи.

Під час дистанційного навчання вчителі образотворчого та музичного мистецтва, мистецтва та фізичної культури організують навчання в синхронному форматі: проводять майстер-класи, тренувальні вправи, дискусії про твори мистецтва. В асинхронному форматі здобувачі освіти створюють власні проєкти. На уроках фізичної культури вчитель запроваджує таблицю активності учнів (хто з

учнів виходив на зв'язок, кількість виконаних завдань з предмета, якість їх виконання). Використовуються й такі форми організації освітнього процесу:

- *онлайн-тестові завдання;*
- *створення відео виконання окремих вправ;*
- *медіапроекти;*
- *індивідуальні та групові розробки відеоблоків із вправами різної направленості*
- *створення рекламних листівок про користь занять спортом.*

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту загальної середньої освіти та окремих навчальних предметів протягом навчального року. Педагогічні працівники закладу освіти мають право на академічну свободу, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну діяльність, вільний вибір форм, методів і засобів навчання, що відповідають Освітній програмі, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів. При календарно-тематичному плануванні виділяються ключові теми, на яких ґрунтується подальше опрацювання програмового матеріалу. Це дозволяє без порушення системи програмових вимог ущільнювати, оптимізувати вивчення навчальних предметів, концентрувати увагу на відпрацюванні позицій, що мають забезпечити якісну роботу учнів в умовах дистанційного навчання.

Оцінювання – структурний елемент процесу навчання, який відповідно до принципів систематичності, послідовності, міцності знань здійснюється протягом певного періоду навчання. Зорієнтоване на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів є формувальне, поточне та підсумкове: тематичне, семестрове, річне. Відповідно до Наказу МОН «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти» від 01.04.2022 № 289 за рішенням педагогічної ради від 30.08.2022 семестрове та підсумкове оцінювання здійснюється за 12-бальною системою. Результати семестрового та річного оцінювання виставляються у Свідоцтво досягнень, яке відображає результати навчальних досягнень учня/учениці 5-6 класу з переліку предметів та інтегрованих курсів, визначених освітньою програмою закладу освіти.

Графа «Характеристика навчальної діяльності» у свідоцтві досягнень сформована відповідно до переліку наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти. Зазначена графа заповнюється класним керівником за результатами спостережень, проведених спільно з вчителями-предметниками, які працюють з класом. Спостереження проводяться упродовж року за планом, визначеним закладом освіти. Заповнення графи здійснюється шляхом виставлення відповідної позначки навпроти сформованого уміння. Заповнення цієї графи здійснюється по завершенню кожного навчального року

або в разі зміни здобувачем освіти навчального закладу.

Заповнення графи «Характеристика результатів навчання» у свідоцтві досягнень здійснюється відповідно до переліку навчальних предметів, визначених цією освітньою програмою закладу. Заповнюється з урахуванням фіксованих у класних журналах результатів досягнень учнів упродовж навчального року.

За рішенням педагогічної ради від 30.08.2022 протокол № 1 навчальні досягнення учнів з освітніх галузей «Мистецтво», «Соціальна та здоров'язбережувальна», «Фізична культура» не оцінюються в балах, акцентується увага лише на позитивному ставленні кожного учня/учениці до цих предметів, враховується не рівень недоліків та прорахунків, а рівень особистих досягнень.

Формувальне (поточне формувальне) оцінювання, окрім рівневого або бального може здійснюватися у формі самооцінювання, взаємооцінювання учнів, оцінювання вчителем із використанням окремих інструментів (карток, шкал, щоденника спостереження вчителя, портфоліо результатів навчальної діяльності учнів тощо).

Основною ланкою в системі контролю у закладі освіти є **поточний** контроль, що проводиться систематично з метою встановлення рівнів опанування навчального матеріалу та здійснення корегування щодо застосовуваних технологій навчання. Основна функція поточного контролю – навчальна. Запитання, завдання, тести, тощо спрямовані на закріплення вивченого матеріалу й повторення пройденого, тому індивідуальні форми доцільно поєднувати із фронтальною роботою класу.

Тематичне оцінювання здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностичних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета. Під час виставлення тематичного бала результати перевірки робочих зошитів, як правило, не враховуються.

Семестрове оцінювання може здійснюватися за результатами контролю груп загальних результатів відображених у Свідоцтві досягнень. Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання. Оцінка за семестр ставиться за результатами тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальної оцінки результатів навчання за I та II семестри. Окремі види контрольних робіт, як правило, не проводяться. Критерії оцінювання за предметами або освітніми галузями розробляються відповідно до загальних критеріїв оцінювання з урахуванням характеристик груп загальних результатів відповідної галузі.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробля-

ється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання. Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюють індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я. При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучають ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

Якщо рівень результатів навчання учня визначити неможливо через тривалу відсутність учня, у класному журналі та Свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Для визначення рівня досягнення учнями результатів навчання заклад освіти застосовує Орієнтовну рамку оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти. В Орієнтовній рамці оцінювання навчальних досягнень навчальні досягнення учнів характеризують за чотирма рівнями початковий, середній, достатній, високий.

Орієнтовна рамка оцінювання навчальних досягнень здобувачів базової середньої освіти

Рівні категорії критеріїв	Початковий рівень 1 – 3 балів	Середній рівень 4 – 6 балів	Достатній рівень 7 – 9 балів	Високий рівень 10 – 12 балів
Планування та здійснення навчального пошуку, аналіз текстової та графічної інформації	Учень самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: • планує й здійснює навчальний пошук; • опрацьовує текстову та/або графічну інформацію	Учень самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: • планує й здійснює навчальний пошук; • ставить запитання до змісту навчального матеріалу; • опрацьовує й інтерпретує текстову та/або графічну інформацію без істотних змістових і логічних неточностей	Учень самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя або інших осіб: • планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; • ставить уточнювальні запитання; • використовує інформацію з кількох джерел; • опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; • порівнює інформацію з кількох джерел	Учень самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: • планує й успішно здійснює навчальний пошук, не обмежуючись навчальним матеріалом; • ставить запитання на з'ясування причинно-наслідкових зв'язків; • використовує інформацію з різних джерел; • опрацьовує й логічно інтерпретує текстову та/або графічну інформацію; • аналізує й порівнює інформацію з різних джерел; • критично оцінює надійність джерела

				й достовірність інформації
Комунікація, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію, допускаючи істотні змістові та/або логічні неточності	Учень / учениця створює короткі усні й письмові повідомлення; відтворює почуту або прочитану інформацію без істотних змістових та/або логічних неточностей; презентує результати своєї навчальної діяльності	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює власну думку й наводить приклади на її підтвердження; презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)	Учень / учениця створює деталізовані усні й письмові повідомлення; висловлює й логічно обґрунтовує власну думку, наводить приклади на її підтвердження; творчо презентує результати навчальної діяльності, зокрема з використанням ІКТ (за умови доступності)
Виконання практичних завдань та розв'язання повсякденних проблем із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя або інших осіб: виконує навчальну дію на рівні копіювання зразка її виконання; розпізнає, називає окремі об'єкти вивчення	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: виконує навчальну дію із застосування знань, що охоплюються навчальним матеріалом, за зразком; може порівняти окремі об'єкти вивчення	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, у типових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, пропонує можливі способи виконання завдання або розв'язання проблеми; складає план для виконання / розв'язання відповідно до інструкцій та/або успішно виконує окремі етапи такого виконання / розв'язання; може аналізувати та порівнювати об'єкти вивчення	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: застосовує знання, що охоплюються навчальним матеріалом, для виконання практичних завдань та/або розв'язання повсякденних проблем у нетипових ситуаціях на рівні свідомого вибору, а саме: формулює проблемні питання, висуває гіпотези; успішно виконує завдання або розв'язує проблему відповідно до інструкцій; обґрунтовує обраний спосіб розв'язання / виконання, спираючись на знання й досвід; може класифікувати й узагальнювати об'єкти вивчення
Рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності	Учень / учениця розпізнає помилки, логічні або змістові неточності в результатах навчальної діяльності після того, як на них вказує вчитель	Учень / учениця самостійно або з допомогою вчителя чи інших осіб: розпізнає й виправляє окремі помилки та робить часткові уточнення в результатах	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб: успішно виправляє окремі помилки й робить часткові уточнення в результатах власної нав-	Учень / учениця самостійно або під опосередкованим керівництвом учителя чи інших осіб аналізує результати власної навчальної діяльності із застосуванням критеріїв оцінювання, успішно виправляє

		навчальної діяльності	чальної діяльності; визначає окремі труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності й можливі шляхи їх подолання	помилки й робить уточнення; визначає труднощі, що виникають у процесі власної навчально-пізнавальної діяльності, та можливі шляхи їх подолання

При оцінюванні навчальних досягнень учнів необхідно керуватися такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень враховується дотримання учнями принципів доброчесності:

- вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод;
- дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля;
- дотримання принципів академічної доброчесності.

У разі порушення учнем/ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої діяльності.

Розділ 7.

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання Типових освітніх програм на 2022/2023 н.р. передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріативної частини, факультативів варіативної складової, гуртків, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм, у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти – «модель» випускника (таблиці 6-8).

Таблиця № 1

Освітньої програми 1-11 класів СЗШ № 161 на 2023-2024 н.р., складено за Типовою освітньою програмою початкової освіти, розробленою авторським колективом під керівництвом Р.Б.Шияна (цикл І (1-2 класи), наказ МОНУ від 12.08.2022 № 743-22

**Навчальний план СЗШ № 161
на 2023-2024 н.р.
1-А, 1-Б, 2-А, 2-Б, 3-А, 3-Б, 4-А, 4-Б класів
з українською мовою навчання**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень							
	1-А	1-Б	2-А	2-Б	3-А	3-Б	4-А	4-Б
Українська мова	5	5	5	5	5	5	5	5
Іноземна мова (англ)	2	2	3	3	3	3	3	3
Математика	3	3	3+1	3+1	4+1	4+1	4+1	4
Я досліджую світ (інтегрований курс)	7	7	8	8	7	7	7	7
Інформатика					1	1	1	1
Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1
Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1
Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3
Усього	19+3= 22	19+3= 22	21+3+ 1= 25	21+3+ 1= 25	22+3+ 1= 26	22+3+ 1= 26	22+3+ 1= 26	22+3 = 25
<i>Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять</i>								
Курси за вибором: Фінансова абетка	<i>1</i>	<i>1</i>						<i>1</i>
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	20	22	22	23	23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної та варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	23	25	25	26	26	26	26

Директор школи

Оробей Н.О.

Таблиця № 2
 Освітньої програми 5-11 класів
 СЗШ № 161 на 2023-2024 н.р.,
 складено за додатком 3
 до наказу МОНУ від 19.02.2021 № 235

**Навчальний план СЗШ № 161
 на 2023-2024 н.р.**

5-А, 5-Б, 6-А, 6-Б, 6-В класи

**з навчанням українською мовою
 перша іноземна мова англійська, друга французька**

Освітні галузі	Навчальні предмети	класи			
		5-А	5-Б	6-А	6-Б
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2
	Англійська мова (перша ін.)	3,5-0,5	3,5-0,5	3,5-0,5	3,5-0,5
	Французька мова (друга ін.)	+2	+2	+2	+2
	Зарубіжна література	1,5-0,5	1,5-0,5	1,5-0,5	1,5-0,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1	-	-
	Історія України. Всесвітня історія	-	-	2	2
	Історія України	-	-	-	-
	Всесвітня історія	-	-	-	-
	Громадянська освіта	-	-	-	-
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
	Мистецтво	-	-	-	-
Математична	Математика	5	5	5	5
	Алгебра	-	-	-	-
	Геометрія	-	-	-	-
Природнична	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2	2	2
	Біологія	-	-	-	-
	Географія	-	-	2	2
	Фізика	-	-	-	-
Технологічна	Технології	2	2	2	2
	Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5
Соціальна і здоров'язбе-режувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1	1
	Культура добросусідства	0,5	0,5	0,5	0,5
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Разом		26+3+1=30	26+3+1=30	29+3+1=33	29+3+1=33
<i>Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації</i>		1	1	1	1
Групові заняття	Математика	1			
	Українська мова		1		1
	Французька мова			1	
Гранично допустиме навчальне навантаж.		28	28	31	31
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	28+3	31+3	31+3

Директор школи

Оробей Н.О.

**Навчальний план СЗШ № 161
на 2023-2024 н.р.
7-А, 7-Б, 8-А, 8-Б, 9-А, 9-Б класи
з навчанням українською мовою
перша іноземна мова англійська, друга французька**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень					
		7-А	7-Б	8-А	8-Б	9-А	9-Б
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5	2	2	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2	2
	Англійська мова (перша ін.)	2	2	2	2	2	2
	Французька мова (друга ін.)	2	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	-	-	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	-	-	-	-
	Мистецтво	-	-	1	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2+1	2+1	2+1	2+1
	Геометрія	2	2	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство			-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	2	1,5	1,5
	Фізика	2	2	2	2	3-1	3-1
	Хімія	1,5	1,5	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	1	1
	Інформатика	1	1	2	2	2	2
Здоров'я і фіз. культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3
Разом		29+ 3= 32	29+ 3= 32	29,5+ 3+1 = 33,5	29,5+ 3+1 = 33,5	31+3= 34	31+3= 34
<i>Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації</i>		3-1= 2	3-1= 2	3,5-1 = 2,5	3,5-1= 2,5	2	2
індивідуальні заняття	Математика	1		0,5	0,5	1	
	Українська мова		1		1		1
	Французька мова	1		1		1	
	Англійська мова		1		1		1
	Географія			1			
	Історія	1					
	Біологія		1				
Гранично допустиме навчальне навантаж.		32	32	33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32+3	32+3	33+3	33+3	33+3	33+3

Директор школи

Оробей Н.О.

**Навчальний план СЗШ № 161
на 2023-2024 н.р.
10-11-ті профільні класи з українською мовою навчання**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
	10-А інформаційно- технологічний	11-А філологічний	11-Б інформаційно- технологічний
Базові предмети	27+2	26+5	26+3
Українська мова	2	2+2	2
Українська література	2	2	2
Зарубіжна література	1	1	1
Іноземна мова (англійська)	2	2+1	2+1
Історія України	1,5	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1	1
Громадянська освіта	2	-	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3+1	3+1
Біологія і екологія	2	2	2
Географія	1,5	1	1
Фізика і астрономія		4	4
Фізика	3		
Хімія	1,5	2	2
Фізична культура	3	3	3
Захист України	1,5	1,5	1,5
Фінансова грамотність	+1	+1	+1
Вибірково-обов'язкові предмети	3+2	3	3+2
Інформатика	1,5+2	1,5	1,5+2
Технології			
Мистецтво	1,5	1,5	1,5
Разом	30+4 = 34	29+5 = 34	29+5 = 34
<i>Додатковий час на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття</i>	8-4=4	9-5=4	9-5=4
Індивідуальні заняття	Англійська мова		1
	Українська мова	1	1
	Математика	1	1
	Історія	1	1
	Біологія	1	1
	Хімія	1	1
Гранично допустиме навантаження на учня	33	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38	38

Директор школи

Оробей Н.О.

Таблиця 5

Освітньої програми 1-11 класів СЗШ № 161 на 2023-2024 н.р., складено за Типовою освітньою програмою початкової освіти, розробленою авторським колективом під керівництвом Р.Б.Шияна (цикл І (1-2 класи), наказ МОНУ від 12.08.2022 № 743-22

**Навчальний план СЗШ № 161
на 2023-2024 н.р.
для 2-Б класу
з інклюзивним навчанням
з українською мовою навчання**

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
	2-Б
Українська мова	5
Іноземна мова (англ)	3
Математика	3+1
Я досліджую світ (інтегрований курс)	8
Інформатика	
Образотворче мистецтво	1
Музичне мистецтво	1
Фізична культура	3
Усього	21+3+1 =25
Корекційно-розвиткова робота	4
<i>Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять</i>	
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної та варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	29

Директор школи

Оробей Н.О.

Таблиця № 6
Освітньої програми 5-11 класів СЗШ № 161 на
2023-2024 н.р., складено за додатком 5 до наказу
МОНУ від 19.02.2021 № 235

**Перелік модельних навчальних програм
для учнів 5-6-х класів СЗШ № 161
2023-2024 н.р.**

№	Назва програми (тип курсу, назва, класи)	Навчальний предмет	Автор	Коли і ким надано
1	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Українська мова	Заболотний О.В., Заболотний В.В.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
2	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Українська література	Яценко Т. О., Качак Т. Б., Кизилова В. В.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
3	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Зарубіжна література	Волошук Є. В.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
4	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Англійська мова	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
5	Модельна навчальна програма «Друга іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Французька мова	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
6	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 кл.» для закладів загальної середньої освіти	Математика	Скворцова С.О. Тарасенкова Н.А.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
7	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегров. курс)» для закладів загальної середньої освіти	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	Корщевнюк Т.В.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
8.	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Інтег. курс «Здоров'я, безпека та добробут»	Хитра З.М., Романенко О.А.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
9	Модельна навчальна програма «Вступ до історії України та громадянської освіти. 5 клас» для закладів загальної середньої освіти	Вступ до історії України та громадянської освіти	Бакка Т.В., Желіба О.В., Мелешенко Т.В.,	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
10.	Модельна навчальна програма «Історія України. Всесвітня історія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Історія України. Всесвітня історія	Піскарьова І. О., Бурлака О. В.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
11.	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Технології	Ходзицька І. Ю, Горобець.О. В, Медвідь О. Ю.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
12	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Інформатика	Ривкінд Й. Я., Лисенко Т. І., Чернікова Л. А.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
13	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Мистецтво	Масол Л. М., Просіна О. В.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
14	Модельна навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Фізична культура	Педан О.С., Боляк А.А.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
15	Модельна навчальна програма «Культура добросусідства. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Культура добросусідства	Араджионі М. А., Козорог О. Г., Лебідь Н. К.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795
16	Модельна навчальна програма «Географія. 6-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Географія	Запотоцький С.П. Карпюк Г.І.	Наказ Міністерства освіти і науки України від 12.07.2021 № 795

Директор школи

Оробей Н.О.

**Перелік навчальних програм
для учнів 7-9 класів СЗШ № 161
2023-2024 н.р.**

№ п/п	Назва навчальної програми	Підстава
1	українська мова	наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
2	українська література	наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
3	біологія	наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
4	всесвітня історія	наказ Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 № 1/9530-22
5	географія	наказ Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 № 1/9530-22
6	зарубіжна література	наказ Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 № 1/9530-22
7	інформатика	наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
8	історія України	наказ Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 № 1/9530-22
9	математика	наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10	мистецтво	наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
11	основи здоров'я	наказ Міністерства освіти і науки України від 19.08.2022 № 1/9530-22
12	трудове навчання	наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
13	фізика	наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
14	фізична культура	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 19.08.2022 № 1/9530-22)
15	хімія	наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
16	іноземні мови	наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
17	правознавство	наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804

Директор школи

Оробей Н.О.

**Перелік навчальних програм
для учнів 10-11 класів СЗШ № 161
2023-2024 н.р.**

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення	Гриф
1.	українська мова	рівень стандарту,	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
2.		профільний рівень	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
3.	українська література	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
4.	зарубіжна література	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
5.	іноземні мови	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
6.	історія України	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 19.08.2022 № 1/9530-22)
7.	всесвітня історія	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 19.08.2022 № 1/9530-22)
8.	громадянська освіта (інтегрований курс)	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 19.08.2022 № 1/9530-22)
9.	фінансова грамотність	рівень стандарту	«Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» лист МОН від 28.05.2019 № 1/11-4995
10.	математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
11.	біологія і екологія	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
12.	географія	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 19.08.2022 № 1/9530-22)
13.	фізика і астрономія (Ляшенка О.І.) (11-ті кл.)	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 24.11.2017 № 1539
14.	фізика (Локтев В.М.) (10-ті кл.)	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 24.11.2017 № 1539
15.	хімія	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
16.	інформатика	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
17.	інформатика	профільний рівень	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
18.	технології	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
19.	мистецтво	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
20.	фізична культура	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 23.10.2017 № 1407
21.	захист України	рівень стандарту	«Затверджено Міністерством освіти і науки України» наказ МОН від 19.08.2022 № 1/9530-22)

Директор школи

Оробей Н.О.